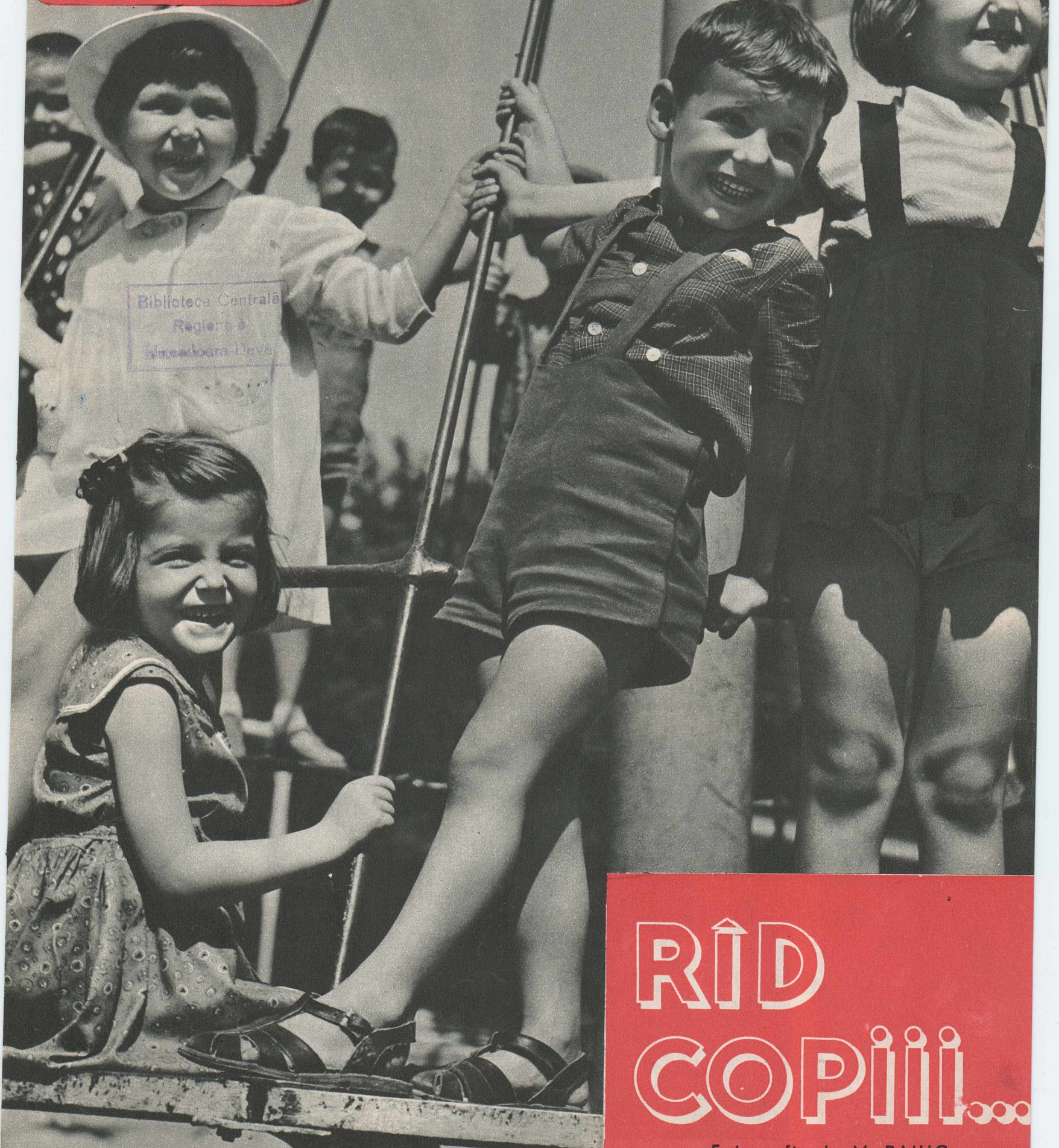

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 22 (158) — 31 mai 1958

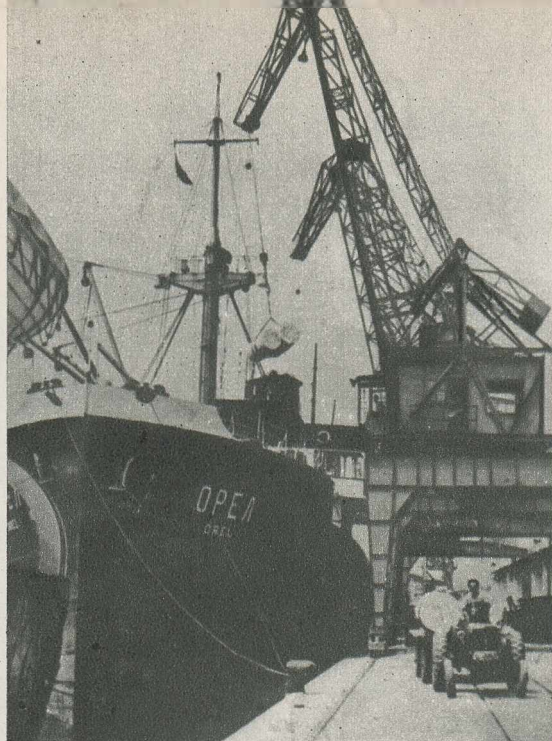
Biblioteca Centrală
Regiunii a
Ialomișoara-Neveș

RÎD COPiii...

Fotografie de M. PAIUC
(Reportajul în pag. 4-5)

În acest număr:

- pag. 4-5 — Rid copilii — mic fotoreportaj despre fermele de C. Bozbtici și M. Paluc.
- pag. 6 — O poveste cu ciocolata — fotoreportaj de R. Roda și A. Lovinescu.
- pag. 7 — Ne vin prietenii de pe țărmul Balticii.
- pag. 8-9 — Japonia împotriva morții (II). La Hiroșima — note de drum de Eugen Jebeleanu.
- pag. 10 — Sfirșitul frumosului album — schiță de Sen Alexandru.
- pag. 11-12 — Vă rugăm: o singură propunere. Reducerea timpului de imobilizare a locomotivelor și vagoanelor — anchetă de F. Urseanu.
- Poezii de Tania Lovinescu.
- pag. 13-14 — Către culmi — de Radu Nor.
- pag. 14-15 — Josephine Baker și familia ei... universală — fotoreportaj de Ilse Steinhoff, ziaristă germană.
- pag. 16 — Carnet plastic: Expoziția Tia Peltz — de Marcel Breslașu.
- pag. 16-17 — În lumea filmului pentru cei mici — de M. Marinescu Sandu.
- Mai multe săli pentru expozițiile de artă plastică.
- pag. 18-19 — Comoara — povestire de Constanța Coporan.
- Farul 4 — capitoul IV — roman de Maria Roman.
- pag. 20 — La Prigoreni, pe urmele lui Ion Necuțce — de Lascăr Sebastian.
- pag. 21-22 — De ce a ucis Cheryl? — Subiect banal de film american — de Al. Gîrneală.
- Opinii... pe scurt: Cînd autorii incurcă treburile eroilor... — de Mariana Pîrvulescu.
- pag. 23 — Poezii pentru copii de Teofil Dumbrăveanu și Elisabeta Costin.
- Caricaturi.
- pag. 24 — Modă, sfaturi practice.
- pag. 25 — Cuvinte încrucșate.
- pag. 26 — În fostul han al lui Clapîru... — de S. Păstorescu.
- Fotocronica „Flacărilor”.
- pag. 27 — În jurul globului.

Un aspect al colaborării dintre țările socialiste: pachebotul sovietic „Orël” descarcă, în portul bulgar Stalin, mașini și utilaje industriale destinate construcțiilor uzinei „Karl Marx” și bazinului minier din Rodopi.

Uzinele „Ganz” din Budapesta livrează Republicii Cehoslovace, moderne și aerodinamice trenuri automotoare.

LAOLALTA' SPRE SOCIALISM ȘI COMUNISM

Recenta Consfătuire a reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești din țările participante la Consiliul de Ajutor Economic Reciproc are o importanță istorică — așa cum reiese și din Comunicatul acestei consfătuiri — în dezvoltarea legăturilor economice dintre țările socialiste, în adîncirea cooperării și specializării producției în ramurile interdependente ale economiei lor, în lărgirea formelor reciproc avantajoase de colaborare dintre țările frățești.

Consfătuirea a elaborat o serie de măsuri menite să ducă la întărirea puterii economice a fiecăreia dintre țările socialiste și a lagărului socialist în ansamblu.

Țara noastră, membră a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, pășește, laolaltă cu celelalte țări frățești, pe drumul luminos al construirii socialismului și comunismului, spre victoria sistemului economic socialist mondial.

Întreprinderea socialistă Promassolwerk din Erfurt (R. D. Germană) exportă medicamente în numeroase țări socialiste — printre care și țara noastră.

Expoziția economică a R.P.R. de la Pekin se bucură de o mare popularitate. În fotografie: un grup de tineri de la Institutul de Petrol din Pekin studiază noile utilaje petrolifere „made in R.P.R.”

Țel unic: **PACTEA**

Într-o după-amiază a acestui însoțit sfârșit de mai, în Palatul mare al Kremlinului a fost semnat un document de o importanță covârșitoare pentru destinarea încordării internaționale: reprezentanții a opt țări socialiste întruniți în Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor membre ale Tratatului de la Varșovia de prietenie, colaborare și asistență mutuală și-au reafirmat prin noi propuneri concrete și realiste — năzuința sinceră spre consolidarea păcii și securității în Europa și în întreaga lume, dorința fierbinte de a determina o cotitură în direcția încrederii și a colaborării pașnice între state.

Declarația statelor participante la Tratatul de la Varșovia — care face o analiză științifică, lucidă, a actualii situații internaționale și arată popoarelor Europei calea spre salvarea păcii — a reînnoit în inimile oamenilor cinstiți de pretutindeni nădejdea că „războiul nu este inevitabil, că războiul poate fi preîntîmpinat” și convingerea fermă că „prin forțele unite ale popoarelor pacea poate fi apărată și consolidată”.

Nici un om de bună-credință nu poate asista cu minile încrucișate la primejdioasa politică „de pe poziții de forță” pe care o desfășoară cercurile conducătoare ale puterilor occidentale și în primul rînd ale S.U.A. — răspunzătoare de neîncetata cursă a înarmărilor; nu poți privi cu indiferență cum țările N.A.T.O. cheltuiesc în numai șapte ani 400.000.000.000 de dolari pentru pregătiri militare, cum se dublează forțele armate ale N.A.T.O. aflate la dispoziția generalului Norstad, cum într-o serie de țări N.A.T.O. se instalează rampele morții, cum sînt înzestrați cu arma nucleară membrii blocului nord-atlantic, inclusiv Republica Federală Germană. E cu neputință să asisti cu inima ușoară la jocul de-a moartea pe care-l fac avioanele americane zburînd încărcate cu bombe A și H peste regiunile arctice, în direcția Uniunii Sovietice, sau la monstruoasele ciuperce nucleare americane și engleze care au reapărut în zilele acestea deasupra zăburciumatului Pacific, ca un cîinic răspuns la încetarea unilaterală de către U.R.S.S. a experiențelor cu armele atomice și cu hidrogen. Cum să asisti fără îngrijorare la amestecul puterilor coloniale în treburile interne ale țărilor Asiei și Africii, la oribilele vărsări de sînge din Indonezia, Yemen, Oman, la monstruosul război dus de colonialiștii francezi în Algeria, la primejdioasele uneltiri americane împotriva popoului libanez?

Și toate aceste atentate ale cercurilor imperialiste la viața

și libertatea popoarelor se desfășoară sub semnul răsuflăței gogorițe a „primejdiei” comunismului, cu care și Hitler a încercat, și temporar a reușit, să orbească unele popoare, orbire care a costat scump, foarte scump. E o lecție tragică din care popoarele știu să învețe. Ele știu de unde vine pericolul războiului și unde e pavăza păcii. Oamenii cinstiți de pretutindeni știu că țările unite în Tratatul de la Varșovia nu au și nu pot avea motive să atace alte țări, să cotopească alte teritorii; că ele dispun de uriașe întinderi de pămînt și resurse naturale; că principala lor bogăție o constituie oamenii, pe veci descătușați, entuziaști constructori ai unei vieți noi.

Țările socialiste sînt cele care au demonstrat bunăvoința lor și dorința de a colabora cu celelalte state în interesul consolidării păcii între popoare. Dovezi? Nenumărate: repetatele reduceri ale efectivelor forțelor armate ale participanților la Tratatul de la Varșovia; actul istoric al încetării unilaterale de către Uniunea Sovietică a experiențelor nucleare; retragerea voluntarilor chinezi din Coreea; planul polonez de a se crea o zonă denuclearizată în Europa centrală; propunerea guvernului R.D. Germane cu privire la crearea unei Confederații germane; nenumăratele inițiative ale guvernului sovietic în vederea convocării unei conferințe la nivel înalt între conducătorii statelor din Răsărit și Apus.

Acestea sînt fapte și nu vorbe. Sînt acțiuni concrete în folosul păcii, pe care țările socialiste le întreprind cu consecvență. Ele spun și acum guvernelor din Apus: să ne întîlnim la nivel înalt, să discutăm despre soarta omenirii; să nu luăm în deșert avertismentele savanților cu privire la holile pe care le generează experiențele nucleare și la groaznicele consecințe ale unui război nuclear; să creăm în cele două Germanii, în Polonia și în Cehoslovacia o zonă liberă de armele morții atomice; o putere neuropeană ca S.U.A. să înceteze de a mai exercita presiuni asupra partenerilor ei europeni în vederea respingerii planului Rapacki și de a mai pune bețe în roate convocării acestei conferințe prin ticluirea așa-numitei „situații din țările Europei răsăritene”; să se termine cu amestecul în treburile interne ale popoarelor, inclusiv în treburile poporului german!

Iată deci, o serie de fapte pe care blocul N.A.T.O. nu le poate nescoti fără a se demasca încă o dată ca dușman al păcii. În același timp țările socialiste, prin documentele semnate la Moscova, aduc noi dovezi ale politicii

Oamenii muncii din țara noastră au citit cu mult interes Declarația statelor participante la Tratatul de la Varșovia și Comunicatul cu privire la Consfătuirea reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești din țările participante la Consiliul de Ajutor Economic Reciproc. În fotografie: un grup de muncitori de la „Grivița Roșie” citind aceste documente.

lor consecvente de pace: *reducerea în 1958 a forțelor armate ale țărilor participante la Tratatul de la Varșovia cu 419.000 oameni și inițiativa guvernului sovietic, pusă de acord cu guvernul R.P. Romine, de a se retrage de pe teritoriul țării noastre trupele sovietice staționate în conformitate cu Tratatul de la Varșovia.*

Și, în sfârșit, Consfătuirea de la Moscova a prezentat întregii lumi un document care poate fi asemuit cu o oglindă fermecată în care, privind-te, îți vezi chipul de miine, așa cum îți ai dori, într-o Europă pașnică, devenită „o zonă a păcii, a liniștii și securității”: este proiectul Pactului de neagresiune între statele participante la Tratatul de la Varșovia

și statele participante la Pactul Nord-Atlantic. Prezentînd acest proiect țărilor N.A.T.O., țările socialiste oferă o modalitate practică de evitare a unui război pus-tiitor, de rezolvare pe calea tratativelor a tuturor problemelor litigioase.

Fără să-și slăbească nici o clipă simțul vigilenței și grija pentru securitatea popoarelor lor — date fiind repetatele respingeri ale inițiativelor lor pașnice de către blocul occidental — țările socialiste adresează puterilor apusene și lumii întregi o răspicată chemare la coexistență pașnică și colaborare internațională.

Socialismul spune NU morții atomice!

RĂZBOIUL NU ESTE INEVITABIL, RĂZBOIUL POATE FI PREÎNTÎMPINAT. PACEA POATE FI APĂRATĂ ȘI CONSOLIDATĂ.

(Din Declarația statelor participante la Tratatul de la Varșovia).

RÎD COPiii...

Oriunde te-ai duce, copii îți ies în cale. Cu zîmbetul lor fermecător te întîmpină în creșe și cămine, în școli, pe stradă, în parcuri. Copiii rîd. Asta înseamnă că sînt fericiți. Și oare de ce nu ar fi așa, cînd întreaga atenție a statului nostru democrat, a părinților, a educatorilor se îndreaptă spre aceste ființe minunate, viitorul de aur al țării! (foto 1).

Am încercat să prindem în cîteva imagini surisul lor. Iată în Cișmigiu pe cei mai mici elevi ai liceului „Gh. Lazăr”. Ei au venit să cunoască florile, statuile. Apoi, ținîndu-se de mîna, se îndreaptă veseli spre casă (foto 2).

„Uța! Uța! Uța! Uite, nene, noi ne jucăm în fiecare zi” (foto 3). Am regretat copilăria noastră nefericită, dar veselie acestor copii ne-a mîngîiat. Într-adevăr, ei sînt fericiți...

— Puteți prinde mingea? (foto 4) ne întrebă fetița.

Ne oprim puțin. Puțin, pentru că ne așteaptă și alți copii. Ne-am oprit la magazinul de jucării. Înăuntru e forfotă. Cîte glasuri, tot atîtea dorințe. „Vreau iepurașul ăsta, mămicol!” „Nu-i prea mare pentru tine?” (foto 5).

Mai tîrziu am văzut cum iepurașul părăsește magazinul, în brațele copilului.

Tot hoinărind cu aparatul fotografic am ajuns tîrziu la creșă. Fetițele și băieții ne zîmbeau de parcă ne-am fi cunoscut de cine știe cînd (foto 6). Numai la dispensar unde se făcea controlul medical periodic, toată lumea era serioasă (foto 7).

Ei, dar s-a înserat. Ne-am despărțit de micii noștri prieteni. Fotoreportajul închinat surisului, veseliei și copilăriei ferice se încheie.

**MIC FOTOREPORTAJ
DESPRE FARMEC**
de C. BOZBICI (text) și M. PAIUC (fotografii)

Biblioteca Centrală
Regională
Iasna-Zona-De

1

O poveste cu ciocolata

— fotoreportaj —
de R. RODA (text) și A. LOVINESCU (fotografii)

Minjită toată pe obraz și cu o bucată de ciocolată în gură, (foto 1) Ancuța îmi spuse într-o zi:

— Tare-i bună!... Îți dau și ție... (sîntem prieteni buni!) Da'... îmi spui cum se face?...

— Să-ți spun cum se face ciocolata?

— Da...

Păi... să-i spun, mă gîndesc. Dar cum s-o fi făcînd oare? Ia stai... (și mă reped la telefon):

— Alo! Fabrica de produse zaharoase „București“?

(Îmi amintisem că am un prieten la fabrica asta. El trebuie să știe, cu siguranță, cum se face ciocolata. E doar conducătorul tehnic al fabricii... Deci...)

(urmărită îndeaproape de aparatul fotoreporterului nostru) (foto 2), îmi povestea — ea, mie — cum se face ciocolata:

— Mai întii și întii se iau niște fasole mari... mari de tot... (foto 3).

— Chiar fasole?

— Nu chiar fasole... Boabe de cacao. Da' zău că seamănă cu fasolele... Nu-i așa, mămico?

— Așa-i, dragă!

— Se iau fasolele... adică boabele de cacao și se prăjesc într-o tingire tot mare care se învîrtește mereu... După aceea se pun într-o mașină unde se macină...

— Și iese praf de... fasole...

— Nu de fasole, de cacao!... Da' nu iese

pe omul acela cu ochelari care punea ciocolata cu o lopățică în tăvițe ca ale mele?

— Ioniță Marin, de la mulaje.

— Da, da, nenea Ioniță umplea tăvițele cu ciocolată și le punea pe o masă (foto 6) care tremura toată...

— Tremura masa? De ce?

— De ce tremura, mămico?

— Ei și tu!... Tremura!... Masa vibra ca să intre bine crema de ciocolată în formele de tablă, în tăvițe...

— Ai auzit de ce masa... făcea cum spune mama? După aceea, tăvițele cu ciocolată au fost puse în niște răcitoare mari... cît casa asta...

— Și gata, ciocolata!

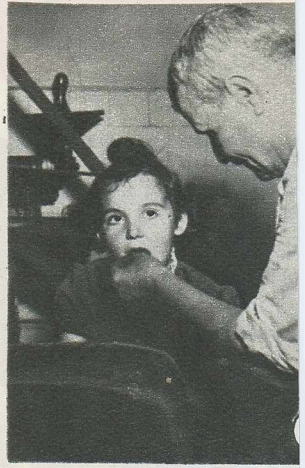
2

3

4

— Alo! Tovarășul Kiss? Noroc, tovarășe... Ești bun să-mj spui din două vorbe cum se face ciocolata?

După o clipă de tăcere aud:

— Ce ți-a venit? Ori trebuie să scrii un reportaj și vrei să te documentezi... telefonic?

— Nu, domnule... Vreau numai să-i explic Ancuței...

— Ancuței?!...

— Da. Anca Ionescu, o fetiță drăguță, de șase ani, care...

— Am înțeles, Anca vrea să știe cum se face ciocolata... Bine... Trimite-o aici. O să-i explicăm noi... pe concret. Cu bine! Și pac, telefonul. Tov. Kiss era decepționat — probabil — că nu scriu un reportaj despre fabrica „lui“, care, de!, e fruntașă pe ramură...

După cîteva zile, Ancuța, care vizitase fabrica de produse zaharoase „București“

praf... curge o cremă... Eu am crezut că-i gata ciocolata... Și am gustat... Vai ce amară era!... (foto 4).

— Amară? De ce? Ciocolata e doar dulce.

— Dulce, da' stai să-ți spun... Acolo nu era încă ciocolată... După aceea, la altă mașină, se amestecă crema de cacao cu zahăr. Nenea... nenea... cioco... Cum îl chema, mamă?

— Ciocolatierul Ioan Anton.

— Da, nenea Ciocolation Anton... mi-a dat voie să gust... Mie mi-a fost frică să nu fie și asta amară... Știi, mi-a dat el în gură (foto 5). Am luat și era dulce... Da' nu mi-a plăcut prea tare... era caldă... Da' știi tu cînd am văzut că se face ciocolata de-adevărata?

— Nu știu!

— Cînd nenea... Cum îl chema, mămico,

— Stai, nu-i gata... Acuma-i interesant... Tovarășa Surica... nu-i așa, mămico?

— Surica Păll, inginer tehnolog...

— ...care m-a plimbat prin fabrică și mi-a arătat tot, m-a dus într-o sală mare, plină... plină pină sus cu ciocolată adevărată... Nici nu-mi venea să cred că-i numai ciocolată acolo (foto 7): pachețele mici cu povești pentru copii, cutii cu năsturei de ciocolată, pitici, cărucioare, ursuleți și mandoline, toate, toate de ciocolată... Mi-au dat și mie o bucată mare da' n-am putut s-o mîncînc pe toată... Am lăsat și pentru Mihaela (sora cea mică a Ancuței — n.a.).

— Ai mîncat, deci, ciocolată, chiar în fabrică?...

— Ihîi!... Și la plecare toate tovarășele m-au poftit să mai viu (foto 8).

— Și acum știi cum se face ciocolata?

— Păi... nu ți-am spus?

6

7

8

Terminarea culesului recoltei este sărbătorită în toate colhozurile letone. În fotografie, un grup de tinere colhoznice, îmbrăcate în splendide costume naționale, culeg cele mai frumoase mere pentru tradiționalul ospăț.

Basul eston Tiit Kuuzik, de la opera din Tallin, artist al poporului din U.R.S.S., strălucit interpret al lui Boris Godunov, va putea fi admirat de spectatorii români în operele „Tosca”, „Rigoletto” și „Bărbierul din Sevilla”.

făurit noi industrii, ca, de pildă, uzina de gaze de la Kohtla-Iarve, care alimentează cu gaze ieftine orașele Tallin și Leningrad. Sînt binecunoscute și apreciate pe piața mondială: remorchererele, pescadoarele, trenurile electrice, centralele telefonice automate și aparatele de radio produse în R.S.S. Letonă; vapoarele, puternicele turbine, motoarele electrice și aparatele de precizie produse în R.S.S. Lituaniană; sînt unanim apreciate țesăturile fabricilor estone „Krengolmskaia” și „Baltiiskaia”, tricotațele și marochinăria fină, eleganțele mobile și pianele produse în R.S.S. Estonă.

Anii puterii sovietice au însemnat pentru cele trei țări baltice un uriaș avînt și în domeniul culturii. S-au creat academii de științe cu numeroase institute de cercetări. Sînt prețuite în întreaga lume operele dramaturgului eston August Jakobson, ale romancierului leton Vilis Laïis, mari scriitori pe care popoarele lor i-au ales conducători ai republicilor respective. Iubitorii de muzică de la noi prețuiesc lucrările compozitorului lituanian B. Dvarionas, Simfonia lui Iuzeliunas, opera „Marite” a lui A. Raciunas și atîtea alte opere strălucite create în anii puterii sovietice.

Cinefilii din țara noastră își amintesc de filme emoționante ca „Fiul pescarului” sau „Spre țărmuri noi” și vor avea prilejul să vizioneze în cadrul Decadei noul film artistic „Rita”. Iar iubitorii de cîntece și dansuri vor putea admira măiestria marelui Ansamblu emerit de stat din R.S.S. Lituaniană și a soliștilor care ne vor vizita țara.

Decada Culturii Republicilor Sovietice Baltice va constitui un nou prilej de cunoaștere reciprocă și cimentare a prieteniei dintre poporul român și popoarele sovietice.

Bun sosit solilor artei și culturii Republicilor Sovietice Baltice!

Tînăra soprană Iadvigei I. Petraskeviciute, artistă emerită a R.S.S. Lituaniene, va cînta în fața spectatoșilor români în rolurile Floriei din „Tosca”, Lizei din „Dama de pică” și Natașei din „Rusalka”.

Ne vin prieteni de pe tărîmul Balticii

„Dansul miresei”, creație populară lituaniană evocînd momentul plecării miresei din casa părintească, dans interpretat de colectivul Ansamblului emerit de stat de cîntece și dansuri din R.S.S. Lituaniană.

La HIROȘIMA

Hiroșima... Cetatea morții... Deșertul atomic... (fotografie luată la 20 august 1945.)

JAPONIA

— note de drum —

de Eugen JEBELEANU

metodistă Nagare-Kawa. Fotografia a fost făcută, probabil, în zori, căci străzile sînt încă deșerte. Cu toate acestea, se zăresc doi japonezi care intră în curtea bisericii. Soarele luminează acoperișurile caselor și turla bisericii străpunge, zveltă, văzduhul. Asta — înainte de lansarea bombei.

Și, iată o altă fotografie, făcută după dezastru. Din clădirile atît de luminoase în liniștea matinală n-a rămas nimic. Din biserica metodistă, cîteva ziduri calcinate.

...Un splendid castel feudal se afla cam la un kilometru de centrul exploziei. Iată cum arăta castelul înainte de 6 august 1945: mareș și grațios în același timp, cu cele patru pâlării suprapuse ale pagodei. O mare de lotuși îl împrejmuie. Și iată-l după: neant... Arborii pletoși au chelit, din castel n-a mai rămas decît temelia făcută din stînci cioplite... Atît.

Dar care-i înfățișarea de astăzi a Hiroșimei?

Întrebarea mi-o puneam cu înfrigurare eu însumi, în noaptea în care barca cu motor, străbătînd apa Mării Interioare a Japoniei, mă lăsa la o depărtare de cîteva kilometri de Hiroșima, pe tîrmul micii minuni care este insula Miyajima.

Am intrat în Hiroșima a doua zi, pe la amiază. E înfinit mai ușor să-ți faci o idee despre ceea ce a fost catastrofa abătută de lava și cenușa Vezuviului asupra Pompeiului și asupra Herculaniului, decît să-ți poți da seama de proporțiile dezastrului Hiroșimei. Acoperite de lavă, Pompei și Herculaniu s-au conservat. Hiroșima a dispărut propriu-zis, s-a volatilizat în proporție de 92%.

Cum era Hiroșima înainte? E greu să-ți dai seama numai după fotografii. Cert e că se număra printre cele mai înfloritoare orașe ale Japoniei.

Cum arăta după aceea?

O „cetate a morții”. „deșert atomic” — spun japonezii. Acum, Hiroșima se numește „orașul păcii”.

Nu există colț din Hiroșima pe care să nu fie gravat numele păcii. Pacea este astăzi, acolo, zeitatea tutelară, iar cultul victimelor bombei lansate de militarismul american la 6 august 1945 este viu în inima japonezilor.

Am străbătut Parcul Memorial al Păcii cu strîngere de inimă. Cenușa celor 260.000 de

oameni uciși s-a amestecat cu pămîntul... Fiece pas ți se pare o profanare.

Podul nou, construit după desenul artistului de faimă mondială Isamu Noguchi, te înfioară ca un avertisment solemn: la capetele lui, balustradele de beton se ridică spre cer, terminate în enorme tampoane albe.

Ai spune: copitele unor armăsari ridicați în două picioare. Materia însăși spune parcă un Nu! solemn dezastrului. Căci și materia neînsuflețită a suferit chinuri cumplite în căldura infernală degajată de bomba atomică. Cele 300.000 grade Celsius au topit fierul, au degradat granitul.

La Muzeul Memorial al Păcii

O vizită la Muzeul Memorial al Păcii ți oferă probe și sugestii cutremurătoare asupra proporțiilor dezastrului. Privește o fotografie stranie: pe un pod, umbrele a nouă oameni surprinși de explozia bombei.

Fantezia lui Adalbert von Chamisso, părintele „Omului care și-a pierdut umbra”, este unilită. Iată ceva care-i depășește imaginația: *umbra* care și-a pierdut omul. Cei nouă oameni aflați pe pod în ziua de 6 august 1945, la ora opt și un sfert dimineața, s-au volatilizat pur și simplu.

Într-o altă vitrină, ceva ca un sul de hîrtie albă învelit într-o masă compactă. E un os omenesc prins în masa fierului, devenit în clipa exploziei lichid...

Dragonii de piatră aflați în fața templelor și-au schimbat și ei chipul. Mă privesc cu răutate, desfigurați: erau cenușii, acum sînt negri.

Mai încolo, un ceas mic, de mină. Sau, mai bine zis, ceea ce a fost cîndva un ceas. Sticla s-a topit, a rămas numai cadranul. Ceasul arată ora catastrofei cu precizie: s-a oprit la opt și un sfert, exact în secunda în care „eroii” avionului în care se afla bomba își priveau calmi cronometrele și lansau proiectilul deasupra orașului de abia trezit din somn.

O haină numai petece, haină sărmană de muncitor, stă etalată într-o altă vitrină. Razele „micului soare” atomic au dungat-o; pare, mai de departe, o piele de leopard. Mai încolo, sînt expuse niște obiecte pîrînd, la prima vedere, niște galoși transparenți care

O supraviețuitoare... D-ra Watanabe, paralizată, este adusă pe brațe la conferința contra bombelor A. și H., de la Nagasaki.

lopot de alarmă și de oroare, cuvîntul Hiroșima a trezit și ține strîns laolaltă conștiințele cinstite de pe fața întregii noastre planete. Hiroșima a devenit, astfel, dintr-un simplu oraș japonez, un simbol al luptei pentru viață.

Oroarea de la Hiroșima unde — iată, se vor împlini curînd 13 ani... — prima bombă lansată de militarismul american a ucis pe loc 260.000 de oameni, rîndind 100.000 dintre care o mare parte a murit între timp, iar alta agonizează — n-a dat rezultatul moral scontat de ucigași. Un vaiet a străbătut continentele, dar asupra sufletelor omenestii nu groaza a pus stăpînire, ci o milă, o solidaritate nesfîrșită pentru victime și o infinită silă și ură împotriva asasinilor.

Ca să ajung și ca să revin din Japonia, am trecut printr-o seamă de țări: prin Liban și Siria, prin India și Tailanda, prin Filipine, Pakistan și Egipt. Pretutindeni, cuvîntul Hiroșima aprinde în ochii oamenilor simpli aceeași flacără: a amintirii ororii și a hotărîrii ca oroarea să nu se repete niciodată.

În avionul care mă ducea de la Tokio la Fukuoka, pentru a ajunge la Nagasaki, răsfoiam un album cu fotografii: vederi din Hiroșima, dinaintea dezastrului și după.

Iată centrul comercial al orașului, fotografiat înaintea cataclismului. Mașini, biciclete, rikșe, pietoni străbat străzile străjuite de lampadare și lampioane.

O agitație, care este a vieții însăși... Și iată aspectul acelorasi locuri, după. Unde sînt pitoreștile și fragilele prăvălii? Unde sînt stîlpii lampadelor, stîlpii de fier purtînd fiecare cîte șase lămpi ca șase uriașe mărgelute albe? Unde-i viața dinainte?

Neant...

O altă vedere: un colț din Hiroșima de dinaintea dezastrului, străjuit de biserica

i-au pierdut forma. Sînt doar sticle, recipiente obișnuite. Căldura le-a schimonosit forma. Lichefiindu-se, materia s-a prălins peste dopuri, ferind de evaporare conținutul buteliilor.

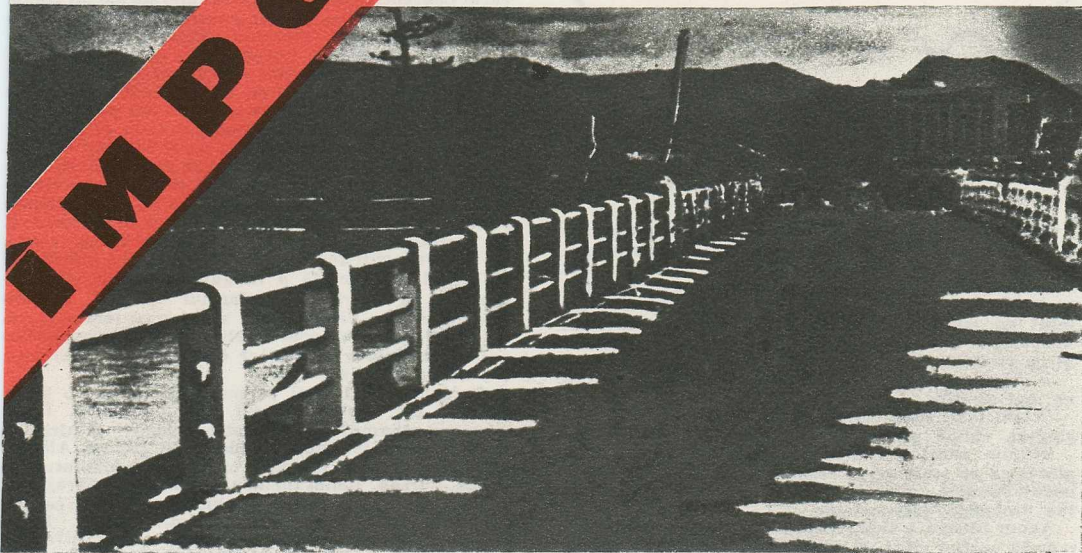
...Dar Hiroșima se refacă. De la periferia orașului pînă-n centru, sînt peste 10 kilometri. Ciudat, dar — după cite mi s-a spus — cu toate că bomba a fost lansată în centrul Hiroșimei, cei mai mulți morți i-a dat periferia. Suflul fantastic și iradiațiile n-au înflnit în casele de la periferie mici, șubrede, făcute din material ușor, nici cel mai mic obstacol.

Nu știu cum vor fi arătate înaintea casele de la marginea Hiroșimei. Acum, însă, ele sînt uniforme. Case umile de lemn, unele nu cu mult mai mari decît un cotet.

Clădiri mai impunătoare s-au ridicat în centrul orașului, dar ruinele clădirii Expoziției Industriale, dominate de coiful cupolei calcinate, se înalță, dezolantă, la fel ca îndată după catastrofă.

(II)

La Hiroșima, după catastrofa... →

Podul Yorozyuo din Hiroșima, păstrînd umbrele oamenilor ce se aflau pe el în clipa exploziei.

Atsuko Nomura, cu fotografia prietenei sale.

Intînsul Bulevard al Păcii este, încă, de abia un teren viran.

„Hiroșima — îmi spune un supraviețuitor — era plină de sălcii seculare. Acum, vezi... am plantat alte sălcii... sînt mici... O să crească...”

Surîsul copiilor japonezi

Da, o să crească și sălcile, cresc și lotușii din nou plantați, orașul se va reînfrumuseța, o să crească și acești copii, care ne-au întîmpinat la monumentul ridicat în amintirea victimelor.

O să crească și copiii, mai ales ei, cu toate că atîția sînt orfani, cu toate că atîția dintre ei vād murind și acum împrejurul lor părinți și rude și prieteni...

...Erau mulți copii în ziua aceea cînd mă aflam la ceremonia închinată victimelor, în fața cenotafului din Parcul Păcii, la Hiroșima. Copiii zîmbeau, dulce, delicat, așa cum știu copiii japonezi să zîmbească, dar zîmbetul era atît de trist...

Așa zîmbea și *Atsuko Nomura*, o fetiță de 13 ani, care m-a întîmpinat ținînd în brațe un portret imens, înrămat. Un portret imens, o fotografie a unei fetițe cu breton. Fetița din fotografie zîmbea și ea, și zîmbetul ei se asemăna mult cu al lui *Atsuko Nomura*.

L-am rugat pe *Akira Ezawa*, tînărul japonez care mă însoțea, să mă lămurească despre ce este vorba.

„E o prietenă a ei. O chema *Sadako Sasaki* și a murit, anul trecut, din cauza radiațiilor atomice. *Atsuko* îi poartă fotografia pentru ca oamenii să-și amintească totdeauna”.

Oamenii își amintesc, oamenii își vor aduce aminte întotdeauna. Cu trei zile înainte de a o fi văzut pe trista fetiță de la Hiroșima, care purta în brațele sale nu doar o fotografie, ci amintirea vie a micii sale prietene, cunoscusem la Nagasaki o altă victimă, tot din Hiroșima. *Etsuji Yamada*, tînăr de

24 de ani, căruia i-au pierit părinții în dezastru, mi-a spus la despărțire: „N-am pe nimeni. Rănile s-au cicatrizat, dar cele din inimă nu se pot vindeca”.

Ne-am îmbrățișat la plecare și *Etsuji Yamada* a plîns pe umărul meu.

Depășind moartea...

Plinsesem și eu mai înainte — și nu cred să fi existat vreunul dintre cei 4000 de delegați din Japonia și din multe țări ale lumii care să nu fi plîns — auzind-o vorbind pe sublimă *Chieko Watanabe*, victimă a exploziei de la Hiroșima. *Watanabe*, grav atinsă de radiațiile atomice, e condamnată. Va mai trăi, după avizul medicilor, un an, doi, trei... Cîți ani să aibă domnișoara *Watanabe*? Poate 20. Paralizată, ea a fost adusă la tribună pe brațe, ca un copil. Este atît de tînără, dar a vorbit ca un înțelept. Se află în preajma morții, dar ochii ei enormi sînt — deși scâlțați în lacrimi — surzătorii și plini de speranță pentru toată lumea.

Nimeni nu a vorbit, nimeni nu poate vorbi mai frumos despre pace decît domnișoara *Watanabe*, care — sortită morții — îndeamnă cu glasul ei slab la luptă pentru viață. În lupta aceasta, *Chieko Watanabe* are, alături de ea, milioane de japonezi și sute de milioane de oameni din lumea întreagă. Invoacarea cuvîntului Hiroșima naște în ochii oricărui japonez cinstit o scîlpire tragică. Japonezii nu vor uita niciodată monstruoșitatea de la 6 august 1945, repetată la 9 august la Nagasaki. Dar nu tristețea este cea care apare cu mai multă expresivitate în ochii japonezilor, ci hotărîrea.

La întîlnirea cu victimele primei explozii atomice, m-au izbit chipul energic și statura voinică a unuia dintre supraviețuitori. Nu mi-am dat seama că mă află în fața unei victime, decît în clipa în care bărbatul bine legat și-a ridicat brațul spre a-și minui evan-

taul: degetele îi sînt monstruos mutilate. *Kiyoshy Kikku-Kawa* — acesta îi este numele — are 40 de ani. „Înainte ca americanii să ne fi nenorocit (mi-a spus *Kikku-Kawa*) eram funcționar la o întreprindere agricolă din Hiroșima. Acum vînd măruntșuri, amintiri, chiar pe locul deasupra căruia s-a produs explozia. Soția mea, victimă și ea, zace-n spital. Am suportat 16 operații. Cum le-am suportat? Le-am suportat pentru că nu vreau să mor. E drept că nu-i ușor să trăiești, dar trebuie. Sînt multe victime care își cîștigă existența muncind în timpul zilei, noaptea reintorcindu-se la spital. Ce vreți? Cu o mie de yeni, cît este pensia unei victime, se poate trăi, și aceasta ca vai de lume, cel mult două zile, dar nu o lună.

Multe victime sînt, aparent, sănătoase. Însă organele interioare sînt grav compromise. Hemoptiziile sînt dese. Americanii au înființat la Hiroșima un centru „A.B.C.C.”, pentru studierea efectului radioactivității asupra supraviețuitorilor. Au dus-o și pe soția mea acolo. O supun la nenumărate examene și experiențe, dar nu vor s-o salveze tratînd-o. Din interese propagandistice, au trimis nouă victime, nouă fete, în America, pentru a le supune unor operații de chirurgie plastică. Le-au readus după aceea înapoi în Japonia, nevindecate. E greu să ceri militaristilor americani omenie. Nu-i vorbă, nici guvernul japonez nu le este mai prejos. Fondurile sînt date pentru înarmare, nu pentru ajutorarea victimelor. Am fost împreună cu alte victime la Ministerul Ocrotirilor Sociale. Nu ne-a ajutat. Dar nu ne lăsăm. Acum, lucrăm noi la organizarea ajutorării victimelor. Altfel, nu se poate...

Vrem să trăim și nu se poate alt fel... Nu vrem să se repete nenorocirea”.

Și *Kiyoshy Kikku-Kawa* din Hiroșima îmi stringe tare, tare cu mîna-i mutilată, mîna, iar în ochii lui nu lucește nici o lacrimă; doar speranță, încredere și hotărîre

M

-am surprins deunăzi gândindu-mă la tristețea lui Dănuț, fiul vărului meu Laurențiu. Nu l-am văzut vreodată rîzînd sau zbuguindu-se. Mă privește totdeauna cu niște ochi înnoțurați și-mi trebuie mult curaj să suport lumina cenușie din ochii copilului trist. Poartă undeva, în adîncurile ei, o timpurie înserare.

Dănuț este un copil liniștit. Cînd vine de la școală, se așază imediat la lecții. Apoi, își ia cutia cu mărci postale și poate să stea ore întregi pierdut în contemplarea și orînduirea acelei mici lumi multicolore. Sau recitește—pentru a cita oară?—una din puținele sale cărți. Altele noi, nu primește.

Tatăl lui, vărul meu Laurențiu, nu este nici vesel, nici trist. E strîngător. Are un apartament cu jaluzele veșnic coborîte pe jumătate, huse pe fotolii și presuri peste covoare. Vărul meu pare și el învelit în ceva. Cred că în ghips.

Vărul meu Laurențiu nu există printr-un complex de trăsături ca alți oameni, ci printr-o unică preocupare: să nu consume. Folosește o îndărătnicie de termită împletită cu arta celui mai subtil dansator pe sîrmă ca într-o epopeică luptă cu timpul. Vărul Laurențiu este veșnic preocupat să nu roadă, să nu subțieze, să nu uzeze, să nu motolească, să nu tocească, să nu împuțineze, să nu taie, să nu topească, într-un cuvînt să nu diminueze cu ceva realitatea materială pe care o stăpînește. Nu-ți întinde niciodată mîna. O scurtă înclinare a capului revine mai ieftin. Cînd vorbește, nu riscă tonuri mai înalte sau modulații, ca să nu-și uzeze coardele vocale. La el, sunetele sînt alinate ca soldații în frontul aceleiași tonalități, vocea curge egală și monotonă. Are un mers—nu mai al lui, mai mult alunecare decît mers, desigur pentru a limita frecarea.

Venind să-i fac o vizită și văzînd că nu mi se deschide, am apăsător repetat și prelung pe sonerie. Repede mi-a deschis vărul Laurențiu care a făcut o glumă despre lipsa mea de răbdare, dar țîn prinoare că socotea cîcurent electric s-a consumat. Familia vărului Laurențiu sună o singură dată și scurt.

Vărul Laurențiu n-are blazon, dar are o deviză: banul e rotund! De aceea Dănuț n-a primit de cînd e el jucării de la tatăl său. Nu-i cere niciodată, de frică să nu declanșeze rostogolirea banului. Nimic nu-l sperie

mai mult pe vărul meu Laurențiu care, dacă asta ar fi stat în puterea lui, făcea banii pătrați și cu găuri pentru lanțuri.

În universul posomort al prietenului meu Dănuț, strălucea totuși o stea luminoasă, un vis drag: să aibă un album de mărci postale. Dorința foarte firească, deoarece băiatul era colecționar și un colecționar fără album este ca un fotoliu de-al vărului Laurențiu fără husă; adică ceva în esență incomplet. Dorința era justificată, deoarece Dănuț era un copil minunat. L-am surprins odată în fața vitrinei de la „Filatelia” și privirile grele de jînd cu care mîngîia albumele expuse acolo mi-au descoperit visul lui. M-am apropiat și băiatul s-a mărturisit. L-am încurajat să-și spună dorința tatălui, făgăduindu-i că-l voi sprijini. Cred că mă cuprinsese o criză de sadism.

Mi-am dat seama cît de autentică este dorința lui Dănuț, cînd l-am văzut peste cîteva zile palid și ușor tremurător, biruind cu vitejie tirania și deprinderea de a nu cere nimic. M-a încercat un simțămînt de milă pentru Dănuț, dar și ceva din așteptarea chinuitoare a cercetătorului în punctul culminant al experienței, auzindu-i vocea nesigură ca un mers de convalescent în timp ce-și formula cererea: îl roagă pe tatăl său... adică... da, îl roagă, în fine, dacă ar putea... să-i cumpere un album de mărci. Chiar și pe cel mai ieftin.

Vărul Laurențiu a ridicat capul cu o mișcare neobișnuită la el, consumînd energia planificată pe o săptămînă la capitolul „mișcări zilnice”. Și-a privit fiul cu îngrijorare și curiozitate, parcă ar fi auzit un grai de pe alte tărîmuri, cu ciudate inflexiuni. Am socotit că este momentul să arunc în luptă, ca un aliat credincios, argumentele mele:

— Să știi, vere, că merită. Am vorbit cu dirigintele lor, care mi-e coleg, și mi-a spus că Dănuț o să fie și anul acesta tot primul.

Sfîrșitul frumosului album

— schiță —
de SEN Alexandru

Ilustrații de Tia PELTZ

Privirea fierbinte de recunoștință cu care m-a răsplătit băiatul mi-a făcut tot atîta plăcere ca și cea înspăimîntată a tatălui. Eram nerăbdător să văd cum o să se descurce vărul Laurențiu. Un pesimist și un optimist se luaseră la harță în mîntea mea și schimbau tot felul de supoziții. Cîștigă totuși optimistul, căci, deodată, se auzi vocea incoloră a vărului Laurențiu. Și ea rosti:

— Să vedem cum stăm cu notele pe-al doilea și o să ne mai gîndim.

(Vărul Laurențiu vorbește totdeauna la plural. Este singura risipă pe care și-o îngăduie.)

Oricum zarul era aruncat. Vărului Laurențiu îi plăcea să se prezînte pe sine ca un om ce-și respecta angajamentele, ceea ce de altfel era adevărat: nu-și lua niciodată angajamente.

Acum începu o luptă ciudată. Vărul Laurențiu își regretă curînd clipa de slăbiciune, așa că încercă să scape. Ce nu făcu el ca să scape? Se sfîrși trimestrul al II-lea. Dănuț veni cu note minunate. Vărul Laurențiu păli și spuse: „Să vedem media la franceză pe al III-lea”. Apoi: „să vedem nota la teza de algebră”. Apoi ceru să se aștepte nota la desen. Într-o zi veni triumfător cu o condiție perfidă: va cumpăra albumul numai pe baza notei de la muzică, deoarece știa că fiul său nu are ureche muzicală. Dacă ar fi putut ar fi împărțit anul în 10 felii și ar fi băgat în planul de învățămînt dansul pe sîrmă, dresura de lei sau călăria de înaltă școală.

Dar n-avu noroc. Cu cît se apropia sfîrșitul anului, cu atît creștea neliniștea vărului Laurențiu. Căci era învins pe toată linia. Dănuț luă media zece la franceză și tot atît la matematică. Cîteva desene i-au fost alese pentru expoziția școlii. Profesorul de muzică, mulțumit de cunoștințele teoretice ale lui Dănuț, îi dădu aceeași notă. Și cînd se anunțară rezultatele sfîrșitului de an, vărul Laurențiu află că fiul lui va fi clasificat tot întîiul.

Veni așadar acea zi memorabilă în care vărul Laurențiu intră însoțit de fiul său la magazinul „Filatelia” și începu cu vocea lui cenușie interogatoriul unei vînzătoare foarte răbdătoare:

- E pentru mărci?
 - Da, tovarășe! (De altfel scria pe album.)
 - Copertele sînt de carton presat?
 - După cum se vede.
 - De ce nu sînt de piele?
 - Nu-i nevoie, că sînt pinzate. Țîn foarte bine.
 - Dar de ce are așa de puține file?
 - Sînt groase și nu încap mai multe în legătură.
- Ce întrebări să mai pună? Oricum, întrebarea fatală nu mai putea fi aminată:
- Și cît costă?
 - Cîncizeci și cinci de lei.

Ce viziune de infern o fi pedepsit în clipa aceea sufletul vărului meu Laurențiu? O fi avut aievea diavoleasca nostalgie a bănușilor aurii, părăsindu-l veseli pentru totdeauna? Sau poate că, mîntea sa, neobișnuită cu o cifră atît de mare la capitolul „ieșiri”, s-o fi înțepenit, refuzînd să funcționeze, aidoma automatelor în care introduci o monedă prea mare? Nu știu ce s-a nîtmplat. Fapt este că și-a trecut mîna peste fața galbenă ca o lămie și a ieșit urmat de cel mai deznădăduit colecționar de mărci de pe fața pămîntului. Dar se pare că însăși divina zeiță a filateliei, înduioșată de suferințele smeritului ei închinător, hotărîse ca el s-o slăvească precum se cuvîne într-un sanctuar pe măsura ei. Căci peste o săptămînă, tocmai cînd mă hotărîsem să-i cumpăr eu albumul mult dorit, se-ntoarse de la Berlin inginerul Teodorescu, prieten din copilărie al mamei lui Dănuț. Adusese și un dar pentru băiat: cel mai minunat, cel mai încîntător album pe care și l-ar fi putut visa în cele mai îndrăznețe vise un filatelist pasionat care mai avea și nenorocul să fie fiul tatălui său. Nu un

album primi Dănuț, ci un miracol în coperte de pi ghintuite cu șruburi strălucitoare; o fantezie d o mie și una de nopți, cu pagini de hîrtie satina împodobite cu reproducerea timbrelor ce trebuî lipite. Solemnă a fost clipa cînd vărul Laurențiu înminat fiului său albumul, sfătuiindu-l cu autoritate:

— Să-l mulțumești lui nenea ingineru' și s: învelești cu hîrtie albastră.

Dănuț a făcut îndată așa cum i s-a spus: a mulțun cu o voce de om fermecat lui „nenea ingineru” și pregătî învelitoare. Apoi a început să cercete albumul cu atîta adorație, încît Teodorescu și cu mi am întors capul, rușinați, ca să ne ascundem ochi umezi. Dar precauția era inutilă. Vărul Laurențiu urmărea preocupat manevrele lui Dănuț cu albumul.

Cîteva vreme, o rază plîpîndă de fericire s-a strecur în casa cu jaluzele coborîte pe jumătate, răstăci stingheră printre fotoliile acoperite cu huse. E încep să strălucească însă atunci cînd Dănuț își lua album și începea să-și orînduiască așa cum se cuvîne colecți. Vai! fericirea micului meu prieten a fost de scurt durată. Fericirea omenescă era într-adevăr stingheră în casa vărului Laurențiu. Albumul cel fără seamă avea, cum se spune, defectul propriilor sale calități și, de aceea, scris îi era să piară prin ei însuși. Că tocmai deosebita lui înfățișare îl așezase de la început în registrul cu coloane de profit și pierdere care ținea vărului Laurențiu, loc de inimă și de creie.

Așa a început pentru bietul Dănuț coșmarul care i transformă albumul din prieten în dușman. Cînd folosea, vărul Laurențiu îi urmărea grijuliu fiecare mișcare. Întors de la birou, cerea în fiecare zi albumul supunîndu-l unei inspecții amănunțite. Dacă vene cîteva în vizită, Dănuț era chemat cu albumul și trebuia să-l arate ca pe un „număr” nou de circ. Onori rile albumului le făcea aidoma unui ghid zelos chîi vărul Laurențiu. Sub privirile indurerate ale lui Dănuț albumul era deschis, închis, controlat, pipăit, cîntărit, sucit pe toate părțile. Sub conducerea vărului Laurențiu se făceau complicate transformări din mărci în lei pentru a se stabili valoarea albumului mai pe înțeles tuturor. Dacă i se părea că a descoperit o zgîrietură vărul Laurențiu o netezea grijuliu cu palma. Apc albumul era înapoiat lui Dănuț cu sfatul de a-l păstr cît mai bine „căci cu așa ceva, nu te vei mai întîlni”.

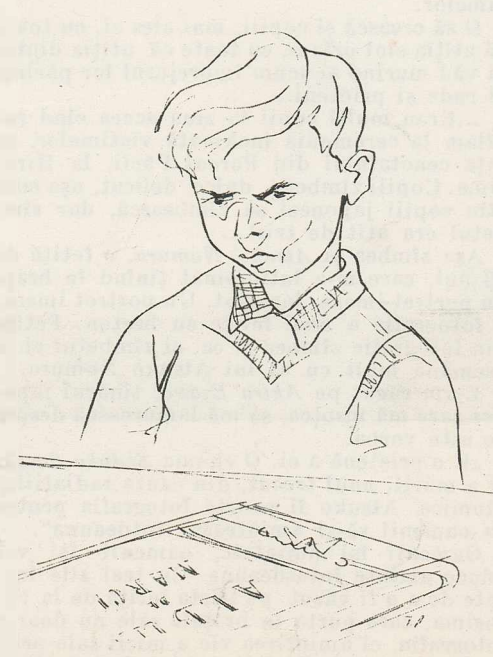
La început, Dănuț era mîndru de admirația pe care manifestau toți față de albumul său. Dar cu timpul deveni din ce în ce mai abătut. Lua în mîni albumu cu tot mai multă amarăciune. Se părea că se vindecas de pasiunea filateliei. Cînd totuși o făcea, simțe de undeva ochii tatălui său, urmărindu-l îngrijorați. De altfel, ca dovadă a rangului deosebit pe care căpătase în ierarhia inventurii familiale, albumu stătea acum în vitrina unde se păstrau lucrurile cel mai prețioase și în locul învelitoarei de hîrtie căpătăs uniforma tuturor lucrurilor din casa lui Laurențiu o husă de pînză cenușie.

Deznodămîntul veni pe neașteptate. Într-o seară pe cînd mă aflam la vărul meu Laurențiu, Dănuț își luase albumul și, înarmat cu pensete și hîrtie d lipit, meșterea fără chef la colecția de timbre. Alături pe o farfurioară, îl aștepta o prăjitură cu umplutură de vișine. Curînd, Dănuț închise albumul și luă prăjitura. O vișină se desprinsese din umplutură și căzu pe copertă de piele, împodobind-o cu o pată violetă. Dănuț privea nepăsător, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

Dar vărul Laurențiu observă imediat catastrofa. Aruncînd băiatului o privire inexpressivă, luă albumul și începu să șteargă pata cu o bucată de miez de piine.

Dănuț a ridicat capul și l-a privit. I-am văzut ochii, am văzut nevroza sclipînd în ei, dar n-am mai putut face nimic. Băiatul a sărit ca împins de un resort. A smuls albumul din mîinile tatălui și a început să-l distrugă cu furie. Călca în picioare frumoasa copertă de piele, smulgea cu mîinile tremurătoare paginile satinate, zdrobea cu îndărătnicie cotorul, jucînd, peste rămășițele frumosului album, un fantastic dans de război. Plîngea și tremura sub ochii vărului Laurențiu, care nu izbutea să priceapă ce se întîmplă...

Așa a sfîrșit frumosul album. Privindu-i rămășițele, îmi spuneam că ar fi trebuit să existe neapărat în codul penal un articol care să pedepsească pe cei de felul vărului Laurențiu, pe cei care picură nestingheriți în sufletele copiilor otrava cenușie a meschinăriei și tristeții.

Vă rugăm: O SINGURĂ

Anchetă de F. URSEANU — Fotografii autorului

Subtitlu: REDUCEREA TIMPULUI DE IMOBILIZARE A LOCOMOTIVELOR ȘI VAGOANELOR

Nu toți ceferiștii sînt șefi de gară, impiegați de mișcare, conducători de tren sau acari. Există și o lume a ceferiștilor de dincolo de terasamentul căii ferate: armata de muncitori, tehnicieni și ingineri în sarcina cărora cade grija pentru „sănătatea” a mii de vagoane și a tot atîtea locomotive. Pe toți aceștia îi găsim în „Atelierele C.F.R.”, adică în întreprinderile industriale ale drumului-de-fier.

Știți care-i indicele de plan de cea mai mare importanță într-un astfel de atelier? Este „reducerea timpului de imobilizare a vehiculelor, aflate în reparație”. Sau, pe înțelesul celor care nu-s ceferiști: locomotivele și vagoanele „atinse” de bătrînețe, boală sau accident, să reintre cît mai grabnic în circulație.

★

... Un adevărat „institut de geriatrie” pentru locomotivele grele și pentru vagoanele de marfă de mare capacitate, sînt și Atelierele C.F.R. „Ilie Pintilie” din Iași. Patru propuneri ale ceferiștilor de aici, în legătură cu reducerea timpului de imobilizare — iată subiectul sondajului din acest număr.

Mai întîi o precizare: în ultimii ani, la atelierele din Iași, timpul de imobilizare a scăzut. În 1956, norma medie la reparația unui vagon era fixată la 15 zile; s-a realizat în 12 zile. În anul următor norma a fost de 11,99 zile, s-a efectuat în 11,52 zile; iar acum, în primul trimestru al anului 1958, un vagon se repară în medie în 10 zile și cîteva ore. Deci sîntem aici în plină ofensivă a reducerii timpului de „spitalizare” a materialului rulant.

Mai multe femei în turnătorie...

„Cît mai multe piese de schimb!” — cere meșterul Vasile Popa, „șef de partidă” (cum se spune la C.F.R.) în turnătoria de bronz și deputat, pentru a nu știu cîta oară, în Sfatul popular al orașului Iași. Omul acesta, care-și crește simultan ucenicii, și la școala tehnicii, și la aceea a tradițiilor de luptă muncitorească, se bucură și de alte două merite. Unul: aici la Iași, a îndreptat spre meseria de turnător primele femei; al doilea: caută cele mai bune soluții pentru turnarea în serie a pieselor de bronz.

Cui credeți că-i cîntă la ureche Gheorghe Modoran, melodia „Aurica turnătoarea”? Chiar eroinei!

INGINERUL MIRCEA ȘTEF: „...Productivitatea ar crește cu 30%! ”

În ambele probleme, meșterul îmi dă exemple... concrete:

— V-o prezint pe Aurica Constantinescu... miezuitoare... prima femeie în turnătorie... Lucrează mai bine decît un bărbat... Aurica a dovedit că la plămăditul miezului pentru turnat piese, femeile sînt cele mai potrivite (plămădirea pămîntului este o operație delicată). De aceea, propun: pentru cît mai multe piese — cît mai multe femei în turnătorie!

La cele spuse de maistrul Popa, adaug: dacă vreodată auziți la radio, la magnetofon sau pe placă, cunoscutul cîntec „Aurica, turnătoarea”, al compozitorului ieșean Ionel Șerban, să știți că nu-i vorba de altă Aurică decît de aceea de care v-am vorbit mai sus.

Să revenim la piesele de schimb. În acest scop să-l lăsăm pe meșter să ne prezinte și al doilea exemplu: primele forme de aluminiu pentru turnat piese de bronz, în serie mare. Este o inovație a sa, care înlocuiește modelele din lemn ce aveau dezavantajul de a scoate din turnare numai cîte un exemplar.

Deci, meșterul propune să se înceapă turnarea a cît mai multe piese de bronz, în modele de aluminiu...

PROPUNERE

Și tijele pot fi matrițate...

La forjă, uriașele ciocane automate nu sparg... nuci, ci turtesc fierul; îl turtesc pe toate fețele, cu putere și cu zgomot. Așa că să nu vă mire dacă singurul loc din această secție, unde — oarecum — se poate lega o conversație, e biroul șefului. Și fiindcă ne-am oprit aici, să începem chiar cu el: tînărul inginer Mircea Ștef.

Mai întîi el ne-a mărturisit că urmărește cu interes desfășurarea prezentului reportaj-anchetă și-l caracterizează: „prețios schimb de experiență”.

În vederea reducerii și mai mult a „imobilizării”, inginerul Ștef face o propunere în legătură cu tija de la cîrligul de tracțiune. Desigur că nu-i o piesă pe care o cunoaște fiecare. Dar mii de ceferiști știu cu siguranță despre ce e vorba. Ei bine, inginerul propune ca tija aceasta, care se „trage” acum la nicovală, să fie pe viitor matrițată, adică presată la cald, în forme; așa cum se întîmplă și cu cîrligul. Avantajele? Mari! Se reduce astfel timpul, față de forjarea simplă; se pot folosi la această operație muncitori mai puțin calificați, iar productivitatea crește cu 30 la sută.

Și dacă matrițele vor fi științific făcute și din oțel special, ele pot furniza sute și sute de tije...

Se poate pune frînă zgomotului?

Meșterul Petre Șargu își petrece viața între două pasiuni: frîna automată și... vînatul prepelețelor. Cînd nu-i în atelierul mecanic, să știți că-i în pădurile din jurul Iașului. Și, din cînd în cînd, are grijă să mai „toarne” și cîte o inovație. Despre inovații nu scoți o vorbă de la el. În schimb e gata să-ți „vîndă” ultimele isprăvi vînatorești...

MEȘTERUL VASILE POPA: „Cît mai multe femei în turnătorie!”

Moș Petrace — cum îi spun prietenii — „a prins” în urmă cu ani secretul faimoaselor frîne automate „Westinghouse” și „Hildebrand-Knorr”. De atunci e „doctorul” frînelor, iar în atelierul condus de el se lecuiesc multe defecte. Atelierul acesta este obiectul propunerii pe care ne-o face maestrul Șargu.

— S-ar livra într-un timp mai scurt, mai multe frîne recondiționate dacă... s-ar recondiționa puțin și atelierul, împărțindu-se în trei. Adică, s-avem un atelier cu trei încăperi în loc de una. Și în fiecare să se facă cite una din cele trei operațiuni diferite: degresarea frînelor uzate, repararea lor și controlul la standuri. În actualele condiții de lucru nu se poate obține maximum de randament, din cauza zgomotului. Gălăgia de aici începe s-o concureze pe cea de la forje. Și dacă la forje nu se întâmplă nimic din cauza zgomotului mare, aici, în schimb, o singură scăpare la control, care se face și acustic, poate provoca neplăceri.

Să-l sprijinim pe maestrul Șargu să pună „frînă” zgomotului. Va da, în schimb, mai multe... frîne reparate.

În loc de concluzie... cazane

Cum se poate reda cit mai grabnic în circulație o locomotivă? Soluția ne-o dă un specialist cu multă experiență: inginerul Gheorghe Păun, șeful secției locomotive.

Timpu de imobilizare, deși mereu redus (de la 43 zile, în medie, în 1956, la 40 de zile acum, în '58), poate fi și mai mult scurtat dacă...

INGINERUL GHEORGHE PĂUN: „Cit mai multe cazane de rezervă, pentru locomotive!”

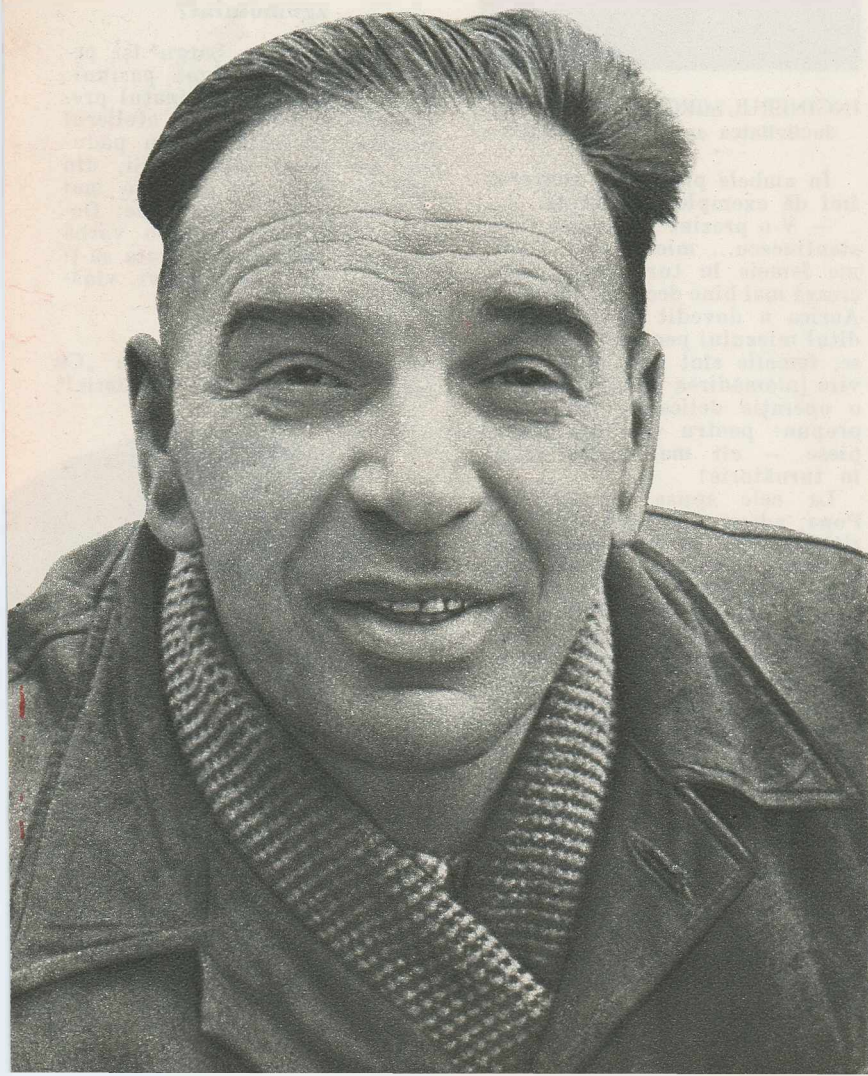

MECANICUL PETRE ȘARGU: Mai multe frîne recondiționate prin... „recondiționarea” atelierului.

Dacă — spune inginerul Păun — ar exista cazane de rezervă, gata pregătite. Adică locomotivele venite pentru renovare să nu aștepte pînă li se vor repara cazanele sau pînă, eventual, li se vor confecționa altele noi!

Deci, cazane de rezervă! La fel ca și cu celelalte piese de schimb. Să avem rezerve cit mai multe, și pentru locomotive, și pentru vagoane!

Prin cuvintele de mai sus inginerul Păun a pus, de fapt, concluziile. Exact aceleași concluzii practice la care au ajuns și meșterul turnător în bronz, și inginerul de la forje, și mecanicul de frîne automate. Cu toții au demonstrat necesitatea unei rezerve bogate în piese de schimb, de la șabă pînă la cazanul de aburi. Numai așa se poate reduce și mai mult „imobilizarea” — cum îi spun într-un cuvînt meșterii ceferiști, celei mai importante probleme de circulație feroviara.

Tania LOVINESCU

Partidului

*Ce-ar fi fost viața mea fără tine?
Ostroo singuratic de ape lobit,
Clopot singuratic de oînt legănat,
Rădăcină în pămînt nisipos,
Fîntînă seacă la margine de sat,
Lioadă fără de rod.*

*Tu ai înălțat un pod peste maluri,
Ai dat armonie clopotului stîns,
Rădăcinile au pătruns în pămînt roditor,
Apele s-au înălțat în fîntînă pînă la buza cerului,
În ramuri s-au loit mugurii viselor fecunde...*

*Atît de plină mi-e viața de tine
Cum e de plină de ape fîntîna.
Să te cînt nu mi-ar ajunge
Toate clopotele lumii.*

*Mai adîncă e credința în tine
Decît rădăcina stejarului.
Înalt și îndrăzneț mi-e gîndul
ca puntea ce urcă spre soare.*

*...Primește
cuvîntele simple
ale celui ce nu e poet
și nu știe să-ștîre*

*pe ața gîndului
Măgelele colorate ale cuvîntului.*

Acuarelă

*Nisipurile mai păstrează răcoarea nopții
Și sub boltă răsună tot mai stîns
acordurile întunericului.*

*În catifeaua depărtată a pomilor,
s-au ascuns fișiiile de noapte...*

*Valurile însă,
oalurile se zbat,
Liniștea nu a atîns fruntea lor nici acum
Parcă se tem*

*atît de sălbatică este neputința lor de a
mușca țărnuț.*

*În adîncuri, în fluidele-i brate,
marea înlănțuie cu grije
uriasul glob al soarelui.
Da, îl presimț
e acolo sub ape
și luptă să scape,
să fugă spre boltă.*

*În zare
după zborul rotat, pescărușii
și-au găsit legănată odihna pe creastă de val,
punctînd marea cu ghiocurile lor mici și albe.
Oare ei știu ce se-ntîmplă în adînc?...*

*De unde, de unde
Bolda a luat purpură, ca să oopsească albele calești,
de unde, valuri
aduceți spre mine, crîmpeie de lumină tănuită?!...
Vîntule, oîntule,
de ce îmi atingi cu palmele-ți reci
umerii goi!*

*Mai lasă-mă să sorb din vraja marelui preludiu...
hai pescăruși, veniți mai aproape,
și voi scoici mici, ascuțiți-oă urechile.
Să ascultăm...
îmnul de slavă al firii,
solemnele acorduri ale răsăritului.*

„Forța științei sovietice rezidă în legătura ei cu practica, cu viața. Caracteristicile ei principale sînt spiritul colectiv, progresele gigantice ale lucrărilor științifice, legătura cu producția, servirea cu credință a intereselor poporului care construiește comunismul”.

Acad. A. Topciiev
prim-secretar științific al
Prezidiului Academiei de
Științe a Uniunii
Sovietice.

Trăim în epoca victoriilor răsunătoare ale omului. Uluitoarele realizări tehnico-științifice se succed într-un ritm de-a dreptul amețitor; utopii de-acum 2 — 3 ani au devenit azi realități de netăgăduit; omul dezvăluie tainele naturii, aruncă priviri iscoditoare nu numai în nucleeele atomilor, ci și în cele ale galaxiilor, oțlitate la distanțe de milioane și milioane de ani lumină.

Mereu și mereu ne vin vești noi din Uniunea Sovietică. Recent omenirea a primit cu o nespusă surpriză și bucurie știrea lansării celui de al treilea satelit. Țara socialismului victorios a început să culegă roadele unei munci constructive de 40 de ani. Ceea ce părea de neimaginat în urmă cu decenii, s-a împlinit: știința sovietică a izbutit să-și asigure primul loc în ierarhia mondială. Vom alege astăzi din varietatea problemelor științifice de care se preocupă savanții sovietici câteva, pentru a le prezenta cititorilor noștri.

Noi centrale atomo-electrice

În anii următori, în Uniunea Sovietică vor fi construite noi centrale atomo-electrice. Astfel, în apropierea Moscovei, se va ridica o centrală cu o putere de 400 mii kW, iar în Urali, alte două, cu o putere de 1 milion kW. În total, puterea instalată a noilor centrale atomo-electrice va fi de aproape 2 milioane și jumătate kW.

Deocamdată, mai există o disproporție între prețul combustibilului atomic și cel al cărbunelui necesar centralelor termoelectrice. Tehnicienii afirmă însă că la centrale atomice de mare putere, această diferență tinde să dispară. Construirea unor asemenea mari centrale are două scopuri: acela de a furniza energie în regiunile unde lipsește combustibilul sau forța hidraulică și de a continua experiențele pentru aflarea celor mai economice sisteme de exploatare.

Inimă, ficat, stomac — artificiale

În curînd, datorită muncii neobosite a savanților sovietici, transplantarea organelor va deveni o metodă uzuală în medicină. Încă în 1949, P. M. Cepov a greșat la loc laba unui ciine, la 40 de minute după tăierea acesteia. Pe linia strădaniilor de a spori intervalul de timp între un accident și intervenția chirurgicală, S. G. Lapeiucki a reușit să grefeze o labă de ciine ținută 25 de ore în frigider. Medicul sovietic a efectuat, de asemenea, grefe de rinichi.

Doctorul V. P. Denuhov este autorul unei serii de transplantări neobișnuite. El a înlocuit la cîini, inima, ficatul, stomacul și chiar părțile superioare (capul cu labele din față) și inferioare ale

Noi și interesante cercetări și experiențe se fac mereu în Uniunea Sovietică, în legătură cu felul cum se comportă organismele vii în spațiul cosmic. În fotografie: fiziologul Ada Kotovskaja (dreapta), care a pregătit cățelușă Laika pentru zborul ei cosmic, se ocupă acum de „educația” altor viitori călători în spațiul cosmic.

Către culmi

corpului. Iar inginerul A. A. Malin a construit și experimentat o proteză de inimă cu ajutorul căreia s-a putut menține în viață un ciine, timp de 3 ore, după ce propria lui inimă fusese oprită. Acest aparat permite izolarea inimii bolnave, operarea ei fără grabă și repunerea treptată în funcțiune, pe măsura vindecării.

În momentul de față, oamenii de știință sovietici studiază prepararea unor seruri cu ajutorul cărora organismul să fie pregătit pentru transplantări. Într-un timp nu prea îndepărtat, medicul va avea la îndemînă o nouă și puternică armă împotriva morții.

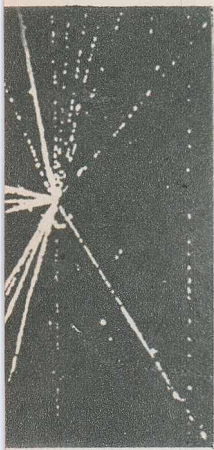
Rachetoplanul

În Uniunea Sovietică se proiectează acum un nou tip de navă aeriană care să întrunească calitățile rachetelor și ale avioanelor. Rachetoplanul va decola ca o rachetă, avînd o viteză de 15.000 km pe oră, va atinge înălțimi de câteva sute de kilometri, iar coborîrea o va efectua într-o curbă, aidoma unui proiectil. Cînd va ajunge din nou la straturile mai dense ale atmosferei, el își va mări automat deschiderea aripilor și va începe să salte pe suprafața acestor straturi, la fel ca o piatră plată, arun-

cată paralel cu oglinda unui lac. În acest fel, Rachetoplanul va putea parcurge, fără combustibil, alte mii de kilometri. Se crede că Rachetoplanul va constitui ultima treaptă a avioanelor, pe calea transformării lor în nave interplanetare.

O revoluție în biologie

În lumea științifică, lucrările biologului sovietic prof. Astaurov au stîrnit senzație. Făcînd experiențe pe viermi de mătase, el a izbutit să obțină atît partenogeneza fluturelui (nașterea numai de viermi femele), cît și andro-

Un atom se descompune

geneza (nașterea numai de viermimasculi)
Pe lângă valoarea pur științifică a acestor experiențe, se impune marea ei importanță economică: viermele de mătase mascul produce cu 30 la sută mai multă mătase decât femela.

Noutăți despre spargătorul de gheață atomic

Vara aceasta se vor termina și ultimele lucrări de finisare a spargătorului de gheață atomic „Lenin”. Caracteristicile acestui vas sînt cunoscute: lungimea 134 metri, lățimea maximă 27,6 metri, greutatea 16.000 tone, viteza 18 noduri (32 km pe oră).

Acum se cunosc și amănunte: energia produsă de turbogeneratori va pune în funcțiune cele trei motoare mari și mai bine de 500 de motoare mai mici. Echipajul va fi apărut împotriva radiațiilor radioactive, printr-un blindaj gros de metal și ciment, așezat în jurul reactorului. Comenzile acestuia vor fi complet automatizate și telemecanizate. Consumul de combustibil al spargătorului de gheață va fi de 45 grame uraniu pe zi, adică 17 kg pe an. Aceasta este și perioada de navigație fără escală a vasului. Este demn de menționat că vasele cu cărbune nu pot lua combustibil decât pentru 20 de zile. De asemenea, buncherele (depozitele de cărbune) imense, care la un vas obișnuit ocupă aproape jumătate din tonaj, vor putea fi utilizate pentru montarea celui mai perfecționat instrumentar științific și pentru confortul sporit al echipajului. Spargătorul de gheață „Lenin” constituie începutul unei noi ere în transporturile navale.

Pînă la 10 milioane de fotografii pe secundă

E știut că la studierea diferitelor fenomene rapide se folosește în mod curent fotografierea. I. I. Krijanovski, de

la Institutul de optică și mecanică de precizie din Leningrad, a realizat un aparat de filmat universal, care permite obținerea de 1000 pînă la 200.000 clișee pe secundă. Aparatul este înzestrat cu un dispozitiv de telecomandă și de sincronizare a momentului începerii fotografierii cu momentul începerii fenomenului. Clișeele se înșiră pe film ca rîndurile unui text tipărit. La același institut se elaborează acum un model și mai perfecționat, cu o viteză de funcționare de 500.000 clișee pe secundă.

La „Casa cinematografiei” din Leningrad a fost expus recent aparatul modern pentru foto și cinematografierea foarte rapidă. În afara aparatului descris mai sus, s-a prezentat și macheta unui aparat de filmat ultrarapid (autor ing. L. A. Samurov) care va permite sporirea vitezei de fotografiere pînă la 10.000.000 clișee pe secundă.

Ceasuri moleculare

Experiențele au arătat că generatorii moleculari au anumite proprietăți foarte valoroase. Una din ele este marea constanță a frecvenței de emiterie a radiounделor. Această constatare a dus la realizarea unor dispozitive de mare precizie, necesare în radionavigație, radiolocație, radiogeodezie etc. Pe baza generatorului molecular pot fi construite, de asemenea, ceasornice de mare precizie, care indică ora cu o eroare de cel mult o secundă în 100 de ani.

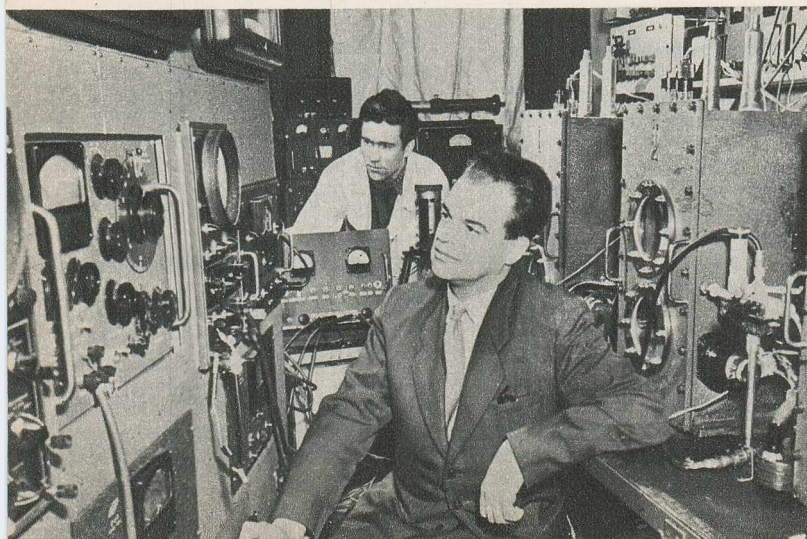
Un atom se descompune

La Centrul de cercetări atomice de la Dubno, savanții au reușit pentru prima oară să fotografieze descompunerea unui atom. Imaginea pe care o vedeți reprezintă o mărire de cîteva zeci de mii de ori a procesului.

La ciocnirea unui proton puternic accelerat cu nucleul unui atom de brom sau de argint, apar în nucleul atomic particule elementare noi, așa numiții mezozi. O parte din acești mezozi sînt captați de către nucleu, se ajunge la o concentrare enormă de energie într-un spațiu infim, nucleul se încălzește la cîteva zeci de miliarde de grade și în cele din urmă se descompune.

Radu NOR

Savanții sovietici N. Basov și A. Petrov, ținînd sub observație un grup de generatori moleculari pentru ceasuri moleculare.

ȘI FAMILIA!

— fotoreportaj —
de Ilse STEINHOFF
ziaristă germană

Ani și ani, decenii chiar, artista de culoare Josephine Baker a fost cap de afiș al celor mai renumite săli de varietate din marile metropole. S-a bucurat vreme îndelungată de un succes și o faimă pe care puțini artiști au cunoscut-o. Dar pînă a arunge aici...

Mizeria, foamea, frigul le-a cunoscut de la cea mai fragedă vîrstă. Copilăria — în casa părintească din cartierul sărac al orașului american St. Louis — nu i-a adus nici una din bucuriile carierei de mai tîrziu. Și, pe deasupra, mai avea și pielea de culoare neagră... Doar un singur lucru îi făcea plăcere: să danseze. Cînd dansa uita și de foame, și de frig, și de alte necazuri. Cînd a devenit mai mărișoară a intrat ca figurantă la un teatru. Se izbi de cele mai mari greutăți ca și de răutatea și meschinăria „concurrentei”. Dar avea o hotărîre de nestălmutat și o mare încredere în viață. A luptat, a ajuns să joace mai înții roluri mici, ici-colo, pînă cînd, în sfîrșit, o dată cu apariția ei într-o mare revistă montată în 1925 la Paris, a pîșit pe treptele gloriei.

Încă din tinerețe Josephine ura discriminarea rasială. Suferise și ea adeseori de pe urma rasismului în S.U.A. Ajunsă în pînă la celebritate, n-a uitat aceasta. De aci și dorința ei de a adopta copii de rase diferite, de a le dărui toată dragostea. Mica „familie universală” a Josephinei Baker are în ochii ei tocmă acest simbol al luptei pentru înfrățirea oamenilor, indiferent de culoarea pielii lor. Dragostea sa pentru oameni, pentru viață, o determinat-o să ia adeseori atitudine împotriva rasistilor precum și împotriva acelor care visează să distrugă cu ajutorul armelor nucleare omenirea și valorile ei culturale, acumulate de milenii.

După ani și ani de succese pe scenele din Philadelphia, New York (Broadway), Paris, Berlin etc. celebra dansatoare neagră a părăsit scena și s-a retras la Les Milandes, localitate din sud-vestul Franței, căreia Josephine i-a dat denumirea de „Satul universal”. Aici, pe o colină dominînd sîtulețul, se înalță un vechi castel datînd din secolul al XIV-lea și pe care Josephine i-a transformat în reședința celor nouă copii pe care i-a adoptat în ultimii ani. Nouă copii de diferite rase și naționalități, cărora ura și războaiele le-au răpit dragostea părintească. Sînt opt băieți și o fetiță:

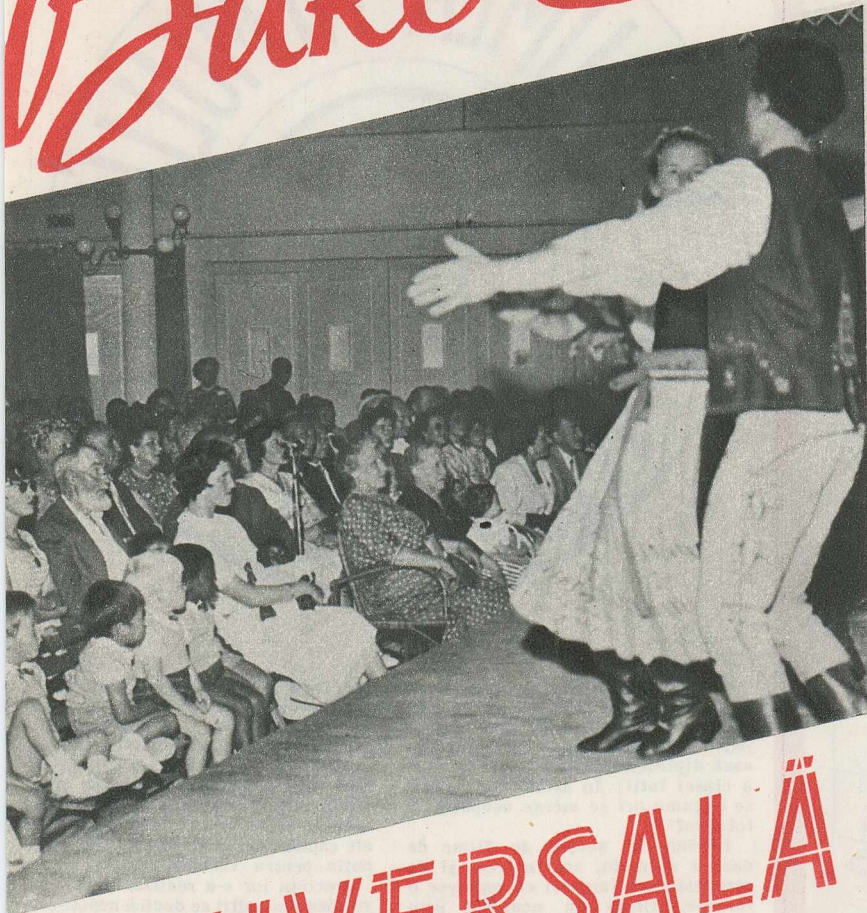
- 1) Akio, din Coreea, născut în 1952
- 2) Luis, din Columbia, născut în 1953
- 3) Teruya, din Japonia, născut în 1953
- 4) Jari, din Finlanda, născut în 1953

5) Jean-Claude, din Franța, născut în 1954

6) Moses, din Israel, născut în 1954. După aceștia șase, care sînt cam de aceeași vîrstă, urmează doi copilași, singurii supraviețuitori ai unui massacu din Palestro (Algeria): Brahim (berber) născut în 1956 și Anne-Marie (franceză) născută tot în 1956. Cel mai mic dintre copiii este Kuffi, născut în 1957, un mic negru dintr-o familie de africani din Abidjan, și pe care Josephine i-a salvat de la moarte, familia lui vrînd să-l ofere ca jertfă zeilor.

Copiii aceștia trăiesc fericiți în vechiul castel francez, sub oblăduirea grăjule a Josephinei Baker. Sînt crescuți și educați în spiritul frăției adevărate, indiferent dacă au pielea galbenă, albă sau neagră. Cînd vor fi mai mari, fiecare dintre ei va învăța limba sa maternă ca și obiceiurile poporului respectiv.

Baker

UNIVERSALĂ

Limba comună va fi franceza. Fiecare copil va fi trimis la vîrsta de 11—12 ani în țara sa de origine, unde va trăi timp de patru ani în mijlocul unei familii, pentru a nu pierde contactul cu țara natală. Deocamdată, copiii sînt de vîrsta preșcolară. Cum se va desfășura oare în viitor această experiență? Nimeni nu poate să prevadă. Cert este că în momentul de față ei se bucură de căldura unui cămin cu adevărat părintesc. Nu le lipsește nici tradiționala bunică cu părul alb și figura plină de blîndețe, care le spune povești și basme pline de farmec. Căci Josephine și-a adus la Les Milandes întreaga familie. Bătrîna Baker, care cu pielea sa înțucurie și înfățișarea sa impunătoare pare coborîră din „Coliba unchiului Tom”, se ocupă în special de cei trei mai mici. În afară de ei, bunica mai are însă un preferat, pe Cardlin, fiul nepotului său

Georges Murlin și al tinerei germane Johanna din Swinemünde.

Josephine își petrece aproape toată dimineața în mijlocul copiilor, spălîndu-i, îmbrăcîndu-i, alinîndu-i, jucîndu-se cu ei și, uneori, cînd e cazul, chinr... certîndu-i. La prînz copiii mîncă împreună cu Josephine și educatoarea. La masă ia parte — firește — și micul și blondul finlandez Jari, care de obicei rămîne cel din urmă și care mîncă cu plăcere numai atunci cînd îl hrănește „mama Josephine”.

Cînd reușește să-și facă puțin timp, Josephine obișnuiește să deschidă maldărul de scrisori sosite zilnic. Pachete întregi vin din toate colțurile lumii, aducînd călduroase urări Josephinei și celor nouă copii ai săi. Și copiii din cele mai diferite țări îi scriu și adeseori trimit copiilor ei jucăria preferată.

... De la vizita mea la Les Milandes au trecut luni. „Castelana” Josephine călătorește din nou prin lume pentru a-și putea susține „Satul universal” al celor nouă copii și marea idee a vieții sale, ideea înfrățirii între popoare.

1 Cei șase băieți „mai mari” (de la dreapta la stînga) Aklo, Jari, Jean-Claude, Luis, Teruya, Moses.

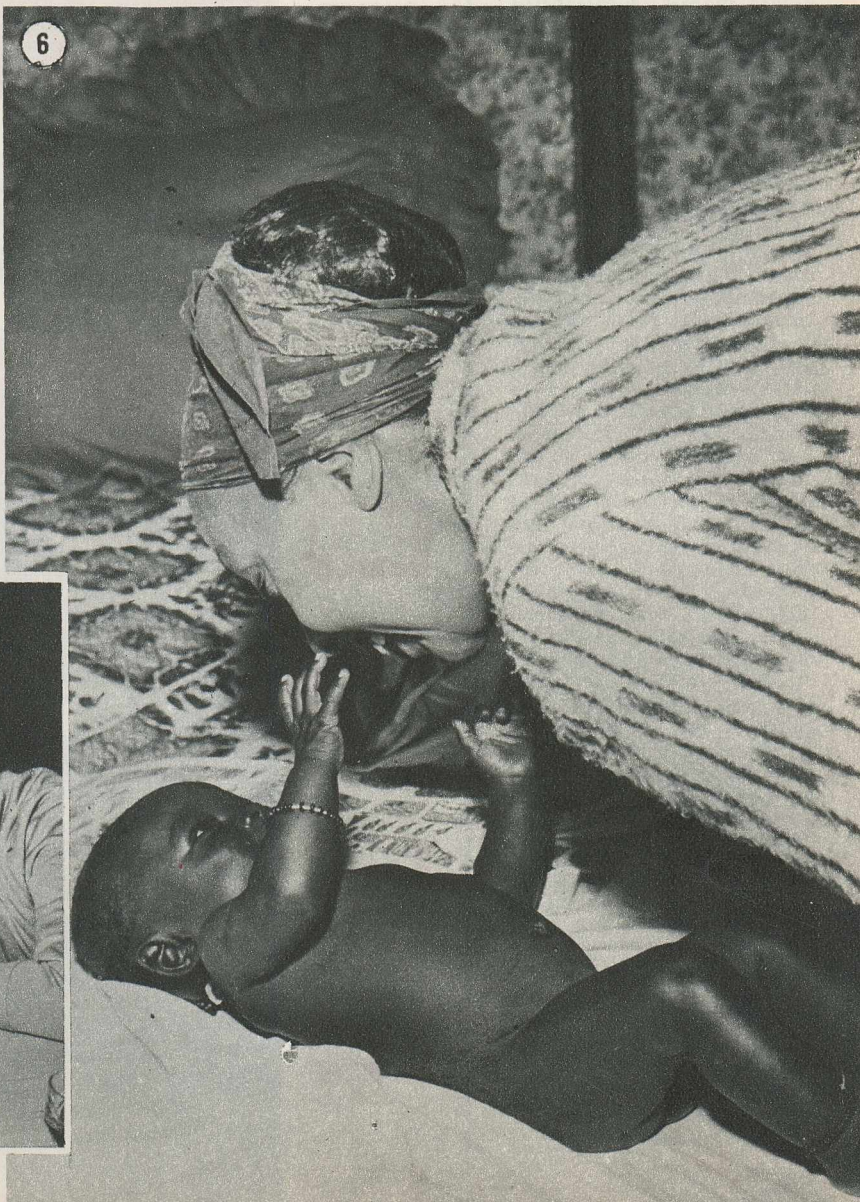
2 Copiii Josephinei (în primul rînd) la un spectacol dat de dansatori cehoslovaci la teatrul din Les Milandes.

3 Castelul Les Milandes (Dogné), datînd din secolul al XIV-lea.

4 Jari, Luis, Teruya și... trezît...

5 Jari, blondul finlandez, nu mîncă tot numai cînd îl hrănește „mama Josephine”.

6 Josephine și Kuffi mezin

4

5

6

**EXPOZIȚIA
TIA PELTZ**

(Sala „Nicolae Cristea”)

de Marcel BRESLAȘU

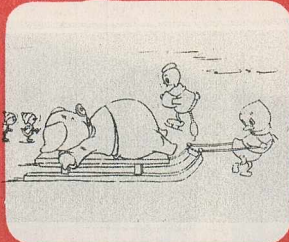
Cea dintâi expoziție „individuală” este pentru un tânăr pictor ceea ce este întâiul volum de versuri pentru tânărul poet: o confruntare cu criticii, cu colegii de breaslă, cu marele public — și mai ales cu sine însuși.

Tia Peltz este departe de a fi o debutantă și expoziția ei rezumă o etapă de căutare și realizări de ani și ani de zile — de mulți ani din puținii pe care îi numără. Astfel înmănușcheate — și alese cu o matură rigoare dintr-o vastă și variată operă — desenele și tablourile artistei ne prilejuiesc o primă viziune de ansamblu asupra activității ce se risipește în publicații, în ilustrații de cărți și în expoziții colective. Din trăsături uneori aparent contradictorii, derutante, se desenează cu un puternic contur personalitatea ei, așa cum profilul sufletească al tinărului poet, greu identificabil în strofele împrăștiat prin reviste, se infiripă limpede din filele primei lui cărți.

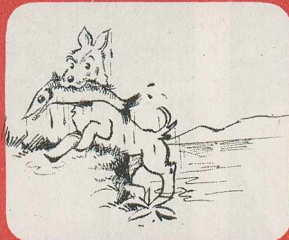
Care e nota dominantă a pictoriței noastre? Fără îndoială marele, insașiabilul ei interes pentru chipul uman, cercetat în amănunțime dar regăsit întotdeauna în ceea ce este esențialul: reflexul vieții interioare. Fie că este vorba de portret, în care excelează, sau de studii cum sînt ciclurile „victime ale războiului” sau cele evasigrotești ale unei tipologie umane văzută în contextul asemănării cu animalele tutelare, Tia Peltz pătrunde pînă în miezul personajului pentru a-l reda într-o notație adesea aspră, de o simplitate și o duritate surprinzătoare la o femeie.

O înclinare polemică, un simț al ridicolului, al insolitului — în contemplarea activă a oamenilor, au dus-o la caricaturizarea micilor cusururi și a marilor năravuri. Dar așa cum se întâmplă cu toți umoriștii — în căutarea pîrghiilor lăuntrice care provoacă ridicolul — a descoperit și ea pateticul, dramaticul, tragicul și le-a transcris pe pînză ori pe hîrtie, cu aceeași vigoare, mînată însă de o viziune mai completă a lucrurilor. Undeva — în meandrele unui contrapunct abia întrezărit — mijeste duioșia, supremă formă a umorului și a înțelegerii vieții. Dar această duioșie se mai sedimentează în măcinarea contrariilor.

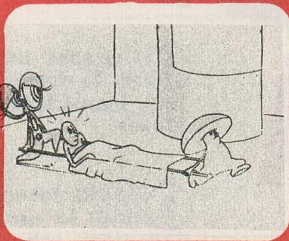
Sîntem — era cit pe aci să spun „la primul volum” — la prima expoziție individuală a unei artiste care și-a găsit drumul și care va mai avea fericirea să repurteze numeroase victorii.

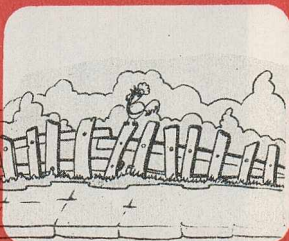
Mac-Mac Rătoțul e, ca de obicei, o victimă! Nici patinajul nu l-a determinat pe purceluș să fie mai activ...

Faceți cunoștință: celebrul Bimbuș I, exercitînd profesia de pescar...

Foarfecele și Clupeșca de curpîș ciorapi s-au transformat pe loc în brăncardieri, fiindcă... „termometrul are febră”.

Cocoșul are ceva de cîntat în „Alfabetul lui Ionitza” litera C.

Să ne închipuim un tablou de familie, dintre acele care eternizează o nuntă sau ziua cînd primul nepot din noua generație aduce acasă diploma de absolvire „cu merite” a clasei întâi! În asemenea ocazii se cheamă ori se merge neapărat la fotograf!

Intrînd în secția de filme de desene animate, am încercat și de astă dată sentimentul că regăsesc o familie. Unită nu neapărat prin legături de rudenie — decanul acestei secții, Constantin Popescu, este tatăl celebrului Gopo — ci, mai ales, prin anii de muncă petrecuți laolaltă deasupra blocului de desen, a hîrtiei de calc, a celuloidului gingaș, lîngă aparatul lui Rad Codrean ce înregistrează o fotografie după alta, la montaj sau la laborator, veghind nașterea peliculelor ce aduc atîta desfătare micilor — și de ce n-am recunoaște-o? — și marilor spectatori.

Carevasăzică, iată-mi eroii.

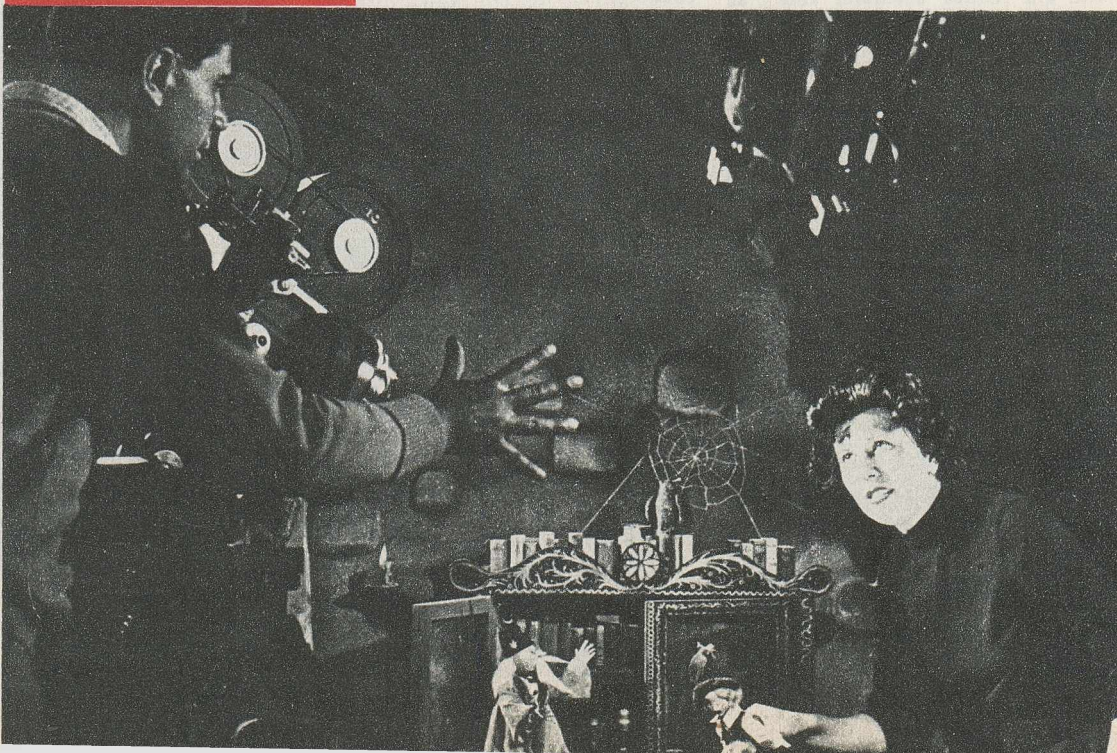
„Decanii”...

...Așa-mi voi permite să-i numesc pe cei doi prieteni nedespărțiți: Pascal Rădulescu și Constantin Popescu. De cîți ani se cunosc? De o jumătate de secol! Sa spun acum și ce vîrstă totalizează fiecare în parte? Motive

de justificată discreție mă împiedică. Esențialul e că amîndoi par mai tineri decît sînt, au ochiul ager, mina talentată și capul plin de idei valoroase. „Decanii” au visat să facă film, încă de pe vremea cînd Disney era inexistent pe arena internațională. Pe atunci însă nu aveau alt capital decît talentul. Era prea puțin pentru vremea aceea...

Dorința lor s-a realizat tîrziu, la vremea cînd alții se dedica nepoților. Eroii mei au hotărît alt fel: să-și trăiască a doua tinerețe. Iată-i — la o vîrstă ce v-am prevenit că n-o voi divulga — autori de filme de desene animate, regizori și scenariști prețuiți de toată lumea. Poate că, fascinați de imaginile de pe ecran, micuții spectatori n-au avut niciodată timp să se gîndească la cei care le-au istorisit povestea fluierasului fermecat, a iepurașilor Puf-Alb și Puf-Gri, a ațitor ursuleți, vulpoi și pasărele năzdrăvane. Spuneți-le dumneavoastră, cei mari, cu cîtă dragoste au lucrat pentru ei doi virtuoși ai desenului animat românesc: Constantin Popescu și Pascal Rădulescu. Doi bunici care trimit și vor continua să trimită daruri de preț nepoțelor... Căci „decanii” noștri sînt în plină creație. Constantin Popescu a terminat de curînd filmul „Rătoțul și purcelușul la patinaj” —

Ucenicul și vrăjitorul repetă scena, ascultînd docilii explicațiile date de Elena și Constantin Ibrulescu, minuitoarea și operatorul.

o istorioară nostimă în care din nou Mac-Mac Răzoiul se dovedește un model de bună purtare, spre deosebire de purcelușul bolnav incurabil de lenevic.

Pascal Rădulescu nu s-a hotărât încă în privința titlului noului film la care lucrează. Caută ceva senzațional, care să se asorteze cu micul roman de aventuri pe care-l transpune pe ecran. Dar nu titlul e atât de important, cât mărturisirile despre caracterul personajului principal: răspunde la numele de Bimbuș I; de profesie e cine — nu în carne și oase, ci pe hirtie; mare amator de joacă și pus oricând pe năzdrăvăni, Bimbuș are și serioase aptitudini de detectiv. De unde se va vedea că un hoț care...

...Dar asta veți afla personal vizionând filmul.

rabie și, cum orice corabie trebuie să aibă marinari și călători, „G” se preschimbă în cîrmași, „H” și „I” — pasageri, „J” devine un marinar care cercetează cu binoculul orizontul... Original să pleci la drum pe o astfel de navă, nu?

Autorul lui „Tolănci”, regizorul Jan Moraru, e și el mare amator de expediții curajoase. De aceea, probabil, și-a trimis eroul — pe Tolănci — în împărăția lui Moș Gerilă, pentru ca zăpezile veșnice, viscolul și ceața să-l sature pe ursuleț de prea îndelunga lui poartă de hibernare. Revenit din călătoria cu Tolănci, Jan Moraru a poposit acum în lumea proverbelor. Și fiindcă găsește foarte înțeleaptă zicala „Cine sapă groapa altuia cade singur în ea”, o ilustrează pe peliculă printr-un conflict aprig la care participă

Vrăjitorii au cuvîntul!

Trecem la secția de filme de păpuși a studioului „București”. Ușa se deschide scîrțîind lung, lung. Prima constatare: beznă. Cînd ochii ni se obișnuiesc, descoperim pereți înalți, cenușii, o vatră cu rămășițe de jeratic, o laviță pe care — după zgomot — ai zice că doarme cineva. Mai departe, o masă cu cărți, o mătură ca toate măturile veghind lingă un cean. Sus de tot, prin împărăția păianjenilor, parcă ar privi doi ochi de bufniță care nu pare amabilă și nici dispusă de conversație. Atunci? Atunci ne rămîne zgomotul dinspre laviță.

— Hei, e cineva pe aici?

Nici un răspuns. Totuși zgomotul, care seamănă grozav cu un sforăit, continuă să se audă. Curaj, să ne apropiem! O mोगldeață s-a răsucit, cineva cascadează, întreabă:

— Ai și venit, meștere vrăjitor?

Ne grăbim să ne declarăm identitatea, scopurile. Interlocutorul nostru — care pare să fi dormit bine și se află, deci, într-o excelentă dispoziție — ne ascultă binevoitor. Apoi ne face următoarele declarații:

„Desigur, aveți pentru ce să-mi luați un interviu. Sînt doar vedetă! Adică, rectific — mi s-a spus să nu mă mai exprim astfel. Sînt, așadar, actorul principal, „ucenicul vrăjitor” din filmul lui Bob Călinescu. Sînt o păpușă, dar nu din acelea cu care se joacă orice copil. Eu știu să mă mișc așa cum îmi spune tata — adică Bob Călinescu — pot să merg, să scriu, să citesc, să fac chiar și vrăjitorii! Cine m-a învățat? A, sînt lucruri tare de demult. Prima oară s-a gîndit la mine marele poet german Goethe. Mai tirziu, citindu-mă și tot recitindu-mă, un celebru compozitor francez — Paul Dukas — a scris pentru mine un poem simfonic. Acum, iată-mă, actor de film. Încăperea în care vă aflați e platoul pe care turnez și reprezintă locuința mesterului. Mesterul de la care învăț eu vrăjitorii. O demonstrație? Imediat! Mătură, la mine!

— Nu, rogu-te, ucenicule, lasă vrăjitorii. Ne amintim biografia ta, știm cum ai inundat odată casa mesterului. Și noi stăm cam prost cu înotul...

Vorbărețea noastră gazdă a cedat stăruințelor și, pentru a ne convinge mai bine de vasterile și multilateralele-i cunoștințe, ne-a spus totul despre „filmul său”: că e în culori, că e făcut imagine după imagine, conform muzicii lui Paul Dukas, că Silvia Chiecoș i-a împrumutat vocea pentru acest film, că el, ucenicul, a fost înzestrat de tătucul său cu mai multe capete, fiecare cu o altă expresie, după cum cere acțiunea; că, în sfîrșit, s-a împrietenit cu partenera sa mătură și că bucuria lui cea mai mare e clipa cînd operatorul Iscrulescu declară: „filmez cu ucenicul!”

Cerindu-ne scuze că am tulburat odihna atât de prețioasă unei vedete. (ați înțeles, desigur, că și sforăitul face parte din rol) am mulțumit eroului nostru pentru amabilitate și ne-am pregătit de plecare. În pragul ușii ne-a mușcat încă o dată șarpele curiozității.

— Nu cumva ne poți da vesti și despre alte filme de păpuși?

— Cum de nu. Tătucul meu, intenționează să mă abandoneze în perioada Festivalului Internațional al Teatrelor de Păpuși pentru a-i filma pe oaspeți. Gheorghe Saidel se pregătește să ecranizeze „Iarna pe uliță” — frumoasa poezie a lui Cosbuc. Și Olimp Vărășteanu are o surpriză.

— ...???

— Vă spun numai atât și asta strîcț confidențial: e un film cu hirtiuțe decupate în care va fi vorba de Ștefan cel Mare. Sssttt!

M. Marinescu-SANDU

Fotografii de M. PAIUC

Bob Călinescu, într-o convorbire cu Vrăjitorul...

Un termometru febril, un urs lenes și un ceas cu cuc...

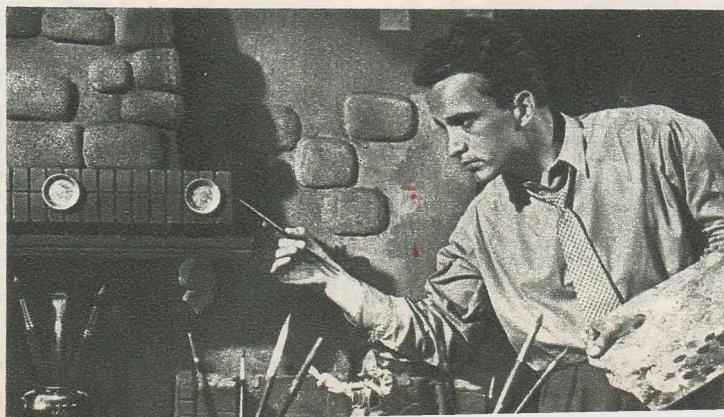
În depozitele Direcției Difuzării Filmelor și-au ocupat de curînd locurile două cutii nou-nouțe. Pe una scrie „Termometrul are febră”: pe cealaltă — „Tolănci”.

În „Termometrul are febră” se întîmplă niște tucuri uluitoare. Priviți: s-a îmbolnăvit termometrul! Nu mai știe ce face, și-a azvîrlit cît colo cutia, tușește, strănută... Caritabilă din fire, o ciupercă de ciupercă de ciupercă ciorapi îi ia pulsul. Acul de cusut dă alarma, tubul cu aspirine declară război microbilor. Rezultatul? Un film amuzant și trepidant pentru care trebuie să-i mulțumim lui Iulian Hermeneanu, regizorul care face acum încă un film ce ni se pare deosebit de interesant. Cităm doar sursa de inspirație: o serie de desene ale cunoscutului pictor român Tonitza. „Alfabetul lui Tonitza” — așa se va numi filmul — își propune ca, prin prezentarea literelor din alfabet sub chip de lucruri, animale și păsări, să întîpărească mai ușor în memoria copilului caracteristicile fiecărei litere. „F” devine astfel co-

o păsărică, un motan — bineînțeles lacon și viclean — și... un ceas cu cuc!

Mat teluric și cu simpatii declarate pentru progresele științei, Liviu Ghigoriț face opinie separată, încercînd să cuprîndă într-un desen animat toată evoluția tehnicii. Trecut, prezent și viitor!

Pictorul Florian Anghelescu face un ultim rețus decorului.

Mai multe săli pentru expozițiile de artă plastică

Arta plastică e făcută să fie privită. Pictorul, sculptorul, grafiianul, sau creatorul de artă decorativă, vor să-și expună opera judecării publicului... Iar publicul iubitor de frumos e doritor să vadă, să admire, să laude (sau să respingă dacă e cazul) lucrările artiștilor noștri. El vrea să se vadă ogîndit în plastica nouă, cu trăsăturile sale noi, cu profilul său moral, în peisajul nou care-l înconjoară.

Nimic mai simplu, s-ar părea. Ia prima vedere: artiștii expun — iar publicul vine la expoziție. Dar nu e chiar atât de simplu. Fiindcă în București nu există suficiente săli de expoziții. Trei săli în care se organizează expoziții personale de lucrări originale, la care, în lunile cu vreme frumoasă, se adaugă pavilioanele din Parcul de Cultură și Odihnă „I.V. Stalin”, sînt — trebuie să recunoaștem, cam puține pentru cei peste 1000 de artiști plastici ai Capitalei, care muncesc și creează în condiții favorabile ce le-au fost asigurate de partid și guvern; condiții care se concretizează prin sprijinul acordat de Fondul Plastic (ajutoare de creație nerestituibile și împrumuturi pe termen lung), case de creație ca aceea din str. Pangratti — una din cele mai moderne și bine organizate din Europa — sau casele din pitoreștile noastre stațiuni, printre care și Peleşorul de la Sinaia; asigurarea de materiale și culori cu ajutorul Combinatului Fondului Plastic etc. etc. Toate acestea nu puteau să nu ducă la creșterea numărului creatorilor plastici și a fecundității lor artistice.

Numai că, din păcate, n-a crescut în aceeași măsură și preocuparea pentru sporirea numărului sălilor de expoziții. Ba numărul lor este chiar mai mic decît acum cîțiva ani, datorită schimbării destinației unor vechi localuri consacrate expozițiilor, ea, de pildă, clădirea fostelor „Galerii Kretzulescu” (unde sînt astăzi niște frumoase magazine de textile, articole de menaj, jucării, dulciuri) etc. Pe de altă parte, sala Dalles e folosită mai mult pentru retrospective sau expoziții străine. Tot ca o consecință a lipsei de săli, Galeria Națională de la Muzeul de Artă al R.P.R. este în fiecare an demontată pentru a adăposti expozițiile interregionale, ceea ce duce și la deteriorarea comorilor clasice românești. Din aceeași cauză unele categorii de creatori, ca, de pildă, cei din domeniul artei decorative, nu pot prezenta decît foarte puține dintre lucrările lor în cadrul expozițiilor colective anuale.

Oamenii muncii din București ca și oaspeții din provincie sau de peste hotare doresc să cunoască noile opere ale artiștilor noștri plastici, iar aceștia vor să și le confrunte cu publicul. În afara unor noi săli centrale ce ar putea fi destinate expozițiilor, ar fi de mare folos amenajarea cîtorva săli în noile cartiere ale Capitalei — Ferentari, Grivița, Floreasca etc.

Știm că problema nu e ușor de rezolvată, dar nici imposibil. Iar soluționarea ei ar fi spre folosul creației plastice naționale, ca și al educării artistice a marelui.

Invităm Statul Popular al Capitalei să dea atenție acestei probleme.

„Însă la Prigoreni, pe un deal, lângă o bisericuță de lemn.”

LA PRIGORENI PE URMELE LUI I. NECULCE

Dacă te mină trebile, vara, pe la Tîrgul Frumos, nu încape îndoială că te vei întoarce ars de soare și plin de praf, iar mîntea ta se va chinui cu o întrebare: „De unde pînă unde ăstui tîrg părăginit i se zice frumos?” Drept este că pe aici, nu o dată au fost bălăii îndirjite. Nu mai departe decît în războiul din urmă, cînd tîrgul a trecut prin hărtuială cumplită care nu-i putea aduce decît pus-tiire. În zilele noastre, tîrgul se află în plină refacere: nu numai că se repară ceea ce merită a fi reparat, dar simți și vezi o mare trudă creatoare între zidirea din nou a tîrgului părăginit de vremi și de războaie. Avem temeii, deci, a crede că, într-un viitor apropiat, tîrgul se va face iarăși vrednic de numele lui străvechi. Căci, iată, acum aproape două sute și cincizeci de ani, Dimitrie Vodă Cantemir în a sa *Descriptio Moldaviae* ne spune că în Ținutul Cîrligăturii nu-i nimic vrednic de însemnat decît *Tîrgul Frumos*, după cum îl arată numele, un tîrg frumos... tîrg nu de disprețuit, cu un palat domnesc de piatră peste care este pus un pîrcălab...

Sătul, deocamdată, de praf și buimăcit de arșiță, poți coborî către miazăzi dîmbul pe care-i așezat tîrgul, și la vreun sfert de poștă depărtare, dai de valea verde cu umbră și răcoare în care, de veacuri, și-a făcut vatra satul întins și bogat numit în vechime Avrămeștii, iar mai apoi și pînă azi Prigoreni.

Aici începi a-ți da seama că vestitul în lume voievod cărturar n-a avut deplină dreptate cînd a spus că, afară de Tîrgul Frumos în Ținutul Cîrligăturii nu-i nimic vrednic de luat în seamă. Căci Ținutul Cîrligăturii pare a fi fost una din cele mai blagoslovite părți de țară. Altfel cum s-ar putea oare lămuri faptul că tocmai în acest ținut au avut ocini sau au făcut cumpărături de moșii și și-au statornicit reședința, cei mai de seamă dintre velenii boieri ai Divanului țării?

Aici a moștenit cea mai dragă a lui moșie cronicarul Ion Neculce: moșia Prigoreni. Avem destule date care ne îndreptățesc a crede că minunatul cronicar și-a petrecut aici copilăria. Citim în cronică acele rînduri din care răzbate îndurerarea sa, în vremea podgheazului invaziei leșești de la 1686, cînd cronicarul n-avea decît 14 ani. Căi însetați ai năvălitorilor au secat cu desăvîrșire „heleșteul cel mare de la Prigoreni”, și că „atunci au ars leșii și tatarii multe curți boierești la țară și la Iași”, printre care și curtea de la Prigoreni, cum mai aflăm că tot atunci s-a prăpădit ucis de leși Enache Neculce, cămărașul de ocnă, părintele cronicarului.

Știm dintr-o jalbă de mai tîrziu a Sandei, sora lui Neculce, că familia — adică bunica, mama, cele două surori, cumnatul și însuși cronicarul — își avea gazdă (reședința) în Prigoreni cînd s-a făcut împărșeala averii părințești. Iar în 1720, după ce se întoarce din pribegie, Ion Neculce vine înaintea Domnului Mihai Racoviță Voievod, pentru a se plînge că, în lipsa lui din țară, fostul velvornic Lupul Costachi, care prin viclenie pusese stăpînire pe moșia Boianul a cronicarului, „încă i-au mai luat multe ce au mai aflat în casa dumisale la Prigoreni”. Tot la Prigoreni s-au adăpostit prin curți o seamă de soldați suedezi dintr-aceia ce-au luat parte la bătălia de la Poltava. Atunci călărașii Moldovei erau gata-gata să dea foc caselor din Prigoreni ca să-i scoată afară pe sfezi, dacă nu venea poruncă de la vodă (poate la intervenția lui Neculce însuși) să renunțe la incendiere. În sfîrșit, numai cu doisprezece ani înaintea morții, bătrînul cronicar primește aci pe Grigore Ghica Vodă, carele „îndemnatu-s-au... anume că merge la pîmbare la Prigoreni la vornicul Ion Neculce”.

Așadar, de nici una din moșiile cronicarului — și Neculce a avut multe — nu se pomeniște atît de stăruitor nici în propria lui cronică, nici în hrisoavele și ispisoacele rămase, cit se pomeniște de acești Prigoreni.

Cu toată însemnata lui avere, cuprinzătoare de zeci de moșii care, desigur, fiecare ispîtea în felul ei, inima cronicarului înclina totuși cu precădere către Prigoreni. Și întru nimic nu-i de mirare. Pămîntul, aici, e fecund; iazurile, bogate în pește; dealurile prielnice viței de vie și livezilor cu pruni și meri; șesul Rătului dă pline aleasă; pășunile sînt grase; locuri de prisacă prisosesc; dumbrăvile sînt adînci și întinse.

Pe meleagurile acestei moșii preferate, rămas-a oare vreo amintire de la Neculce, unul dintre ctitorii limbii noastre literare?

Acum 23 de ani, un învățător din Tîrgul Frumos, Ioan Stupcanu, astăzi răposat, scria în ziarul „Universul” (nr. 118—1935) un articol intitulat: *Unde e mormîntul cronicarului Neculce?* Autorul susținea în articolul său că, făcîndu-se niște săpături lângă vechea biserică de lemn de la Prigoreni Mici de către doi țărani, s-a găsit o raclă și într-însa un inel pe care erau gravate inițialele cronicarului, cum și o bucată de giubea cusută cu fir de aur și o frîntură de luminare. Articolul era ilustrat cu cîteva fotografii ale relicvelor și ale țărănilor care au făcut săpătura. Învățătorul Stupcanu afirma cu tărie că relicvele

sînt ale lui Neculce și că acolo e mormîntul cronicarului, și făgăduia să revină cu amănunte. Dar n-a mai revenit. Din anul 1935, cînd i-a apărut articolul, și pînă în 1941, cînd s-a prăpădit învățătorul, n-a mai dat nici un semn în această privință. Articolul lui mare ecou n-a stîrnit, măcar că, la bibliografie, este citat de „Istoria literaturii romîne vechi” a lui N. Cartoian și de cea a lui G. Călinescu. Cum s-ar spune, discuția s-a închis fără să se poată hotărî nimic.

Și, totuși...

Nu demult, minat de o fîntă anume — ticluirea unei cărți despre viața cronicarului — am colindat dealurile și văile Prigorenilor. Mai întîi am poposit la Tîrgul Frumos. Trebuia să dau ochi cu văduva Stupcanu. Să aflu unde se găsesc acum relicvele descoperite la vechea și mica biserică de lemn. Eram încredințat și dinainte bucuros că, astfel, voi putea redeschide discuția. Dezamăgire! Relicvele au dispărut. Învățătorul le pusese cu grijă într-o cutie de catifea vișinie și le păstra ca pe ochii din cap. Preotul Plesca, paroh al satului Buznea, sat învecinat cu Prigoreni, mi-a confirmat că a văzut acea cutie cu relicve, pe care învățătorul i-a arătat-o cîndva. Dar a venit războiul, oamenii și-au părăsit casele și au fugit din tîrg. Cînd s-au întors, ia cutia de unde nu-i! Așa mi-a relatat văduva. De ce învățătorul n-a stăruit în descoperirea sa și a tăcut pînă s-a prăpădit? Din pricina tocmai a descoperirii sale — susține văduva — căci începuse a fi persecutat. Chiar Nicolae Iorga, pasămite, s-a arătat invidios pe dînsul cum că de ce să descopere el, un învățător, ceea ce se cuvenea să descopere un savant. Așa că s-a lăsat păgubaș.

Poate. Vorba e că, la ceasul de față, nu mai e nici urmă din relicvele care ar dovedi că mormîntul lui Neculce e la Prigoreni...

Însă la Prigoreni, pe un deal, lângă o bisericuță de lemn, se află un mormînt sărac, cu o biată cruce de brad, presărat cu flori de cîmp, pe care-l îngrijește plin de evlavie parohul Ursaciuc. E mormîntul lui Ion Neculce! Așa știu toți. La Tîrgul Frumos, la Buznea, la Ciucești, la Cristești, pe Hulturul, pe toată valea uscată a Bahluefului. Nu mai vorbesc de Prigoreni înșiși. Nu-i om, dacă-l întreb, să nu-ți spună cu legitîmă mîndrie și mai ales cu neclintită certitudine că acolo-i mormîntul marelui om al trecutului nostru. Mărturisesc că față cu adîncia lor încredințare, am început și eu a crede.

Dar, vai! la întoarcerea din Prigoreni, în trenul către Iași, demonul îndoielii și strașnicul burghiu al unor întrebări nemiloase, mi s-au infipt în inimă, mi-au risipit emoția și mi-au clătinat credința. De bună seamă — îmi spuneam — că e cum nu se poate mai plauzibil ca mormîntul lui Neculce să fie la Prigoreni. Aici a copilărit; aici i-au trăit tatăl, mama, bunica, surorile, cumnatul; aici și-a statornicit gazda; aici a primit pe înaltul oaspete către sfîrșitul vieții. De ce, adică, bătrînul gospodar, după o viață atît de frămîntată, acum departe de cîmuri și de politică, să nu-și fi scris ultima filă a necroscii și să nu fi închis ochii pentru vecie tot aici, la moșia lui preferată? E posibil, e probabil, e aproape cert. Dar unde e *dovada*? Preotul Ursaciuc m-a încredințat, fără să clipească măcar, că bisericuța de lemn e ctitoria lui Neculce, deși nici o inscripție, cît de ștearsă, nu ne vorbește despre așa ceva. Mai mult: hrisoave vechi ne pomenesc, la Prigoreni, de o „besearecă de piatră”. Și dacă din această „besearecă de piatră” n-a mai rămas astăzi nici urmă, greu să crezi că una din lemn s-a păstrat intactă. Preotul Ursaciuc, ca și atîția alți oameni din partea locului — m-au încredințat că acolo e mormîntul. Dar... pe ce temeii? Pe temeii săpăturilor întimplătoare de acum 23 de ani, care n-au lăsat altă urmă decît niște fotografii ale unor relicve îndoielnice, astăzi volatilizate?...

Mă bate gîndul că e cazul ca specialiști în meserie să intervină. Poate Ministerul Învățămîntului și Culturii. Poate Academia. Poate Monumentele istorice. Poate toți la o laltă. Dacă vreme de două decenii de cîm umilul învățător a făcut „descoperirea” n-a s-a întreprins nimic, nu e de loc un teme să se continue cu lăsarea lucrului în plat: domnului. Să hotărîm, cu mijloacele științifice care ne stau azi la îndemînă: *este ori ba la Prigoreni mormîntul lui Neculce?*

DE CE A UCIS CHERYL?

— SUBIECT BANAL DE FILM
AMERICAN —

de AI. GİRNEAȚĂ

Cheryl Crane—asasină la 14 ani.

Victima „omuciderii justificate”—Johnny Stompanato

Vraja s-a risipit... Hollywood-ul, cetatea zinelor și a feșilor frumoși, orașul tuturor miracolelor, fabrica de stele și de glorie, apare în toată goliciunea sa: o citadelă a desfrului, a alcoolismului, a crimelor. Între subiectele filmelor de serie, cu gangsteri sau prostituate, și viața reală a cetății californiene, e tras semnul identității. Așa a apărut Hollywood-ul când a izbucnit scandalul provocat de articolele publicate în „Confidential”, așa l-au dezvăluit cancanurile răspindite în cele patru vinturi de Elsa Maxwell, mahalagioaica en titre a lumii selecte americane, așa l-a înfățișat crima unei tinere de 14 ani, fiica stelei de cinema Lana Turner.

Am în față patru fotografii. Dintr-una suride o femeie atrăgătoare, încă tânără, mai mult dezgolită decît îmbrăcată. În alta, o fetișcană, mult prea matură pentru vîrsta sa, cu o figură de om chinuit, rănit, convulsionat. O a treia înfățișează un police-man privind perplex un cuțit. În sfîrșit, cea de-a patra reprezintă un bărbat prăbușit — după expresia clasică a reporterilor de fapte diverse — într-o băltoacă de sînge. Sînt fotografiile ce-i prezintă pe eroii celui mai recent scandal de la Hollywood.

O femeie, o fetișcană, un mort și un cuțit!...

Femeia atrăgătoare este Lana Turner, fetița în sveter de acum douăzeci de ani, simbolul sexualității americane. „Fetița în sveter” a avut o viață demnă să figureze în colecția „Amantelor celebre”. (Cinci căsătorii, fiecare avînd durata zorelelor, plus un șir întreg de legături temporare, expresie a capriciilor unei femei care se scaldă în viciu cu aceeași ușurință cu care se scufundă în baia parfumată.

Bărbatul din băltoaca de sînge este Johnny Stompanato, exemplar specific al mocirlei morale în

care se bălăcește „lumea bună” americană. Johnny și-a început „cariera” ca vagabond, fiind pedepsit de două ori de poliție pentru haimanalic. Chipeș de felul lui și posesor al unei caruri atletice, Stompanato a promovat repede în postul de gardă personală a lui Mickey Cohen, proprietar de tripouri dubioase și de case de toleranță frecventate de lumea Hollywood-ului. Cu aceste antecedente glorioase lui Johnny nu i-a fost de loc greu să pătrundă în lumea filmului, să se căsătorească cu o starlet, să devină asociatul lui Mickey Cohen în afacerile acestuia, să-și extindă boom-ul în comerțul clandestin cu brațe de muncă și să devină mai apoi amantul de inimă și întreținutul unor vedete renumite. Ultima a fost Lana Turner.

Legătura lor dura de un an. Johnny o însoțea pe Lana ca o umbră, pretutindeni unde interesele o chemau. Au fost împreună în Mexic, împreună la Londra. Din cauza cazierului încărcat și a scandalurilor pe care le provoca, Johnny a trebuit să părăsească Anglia. De cite ori se îmbăta, o „alinta” cu bătaia pe Lana. În cele din urmă actrița se cam plictisise de atita alintare și-l reclamase de citeva ori poliției. Johnny însă nu voia să plece. Banii Lanei Turner aveau o largă valoare de circulație. (După moartea lui Johnny mai sosesc încă, pe adresa Lanei Turner, notele pipărate și... neachitate ale unor cabarete din diverse colțuri ale lumii). Dar tocmai această încăpăținare l-a costat în cele din urmă cam scump pe gangster.

Fetița cu chipul maturizat prea de timpuriu este Cheryl Crane, rodul întimplător al uneia dintre căsătoriile efemere ale Lanei Turner, cea care a fost cîndva codana cu sveter. Odrasla-i a avut parte de o copilărie tristă. Lăsată pe mina mamei, aceasta s-a

Lana Turner, împreună cu soțul nr. 4

debarasat de ea fără vreo muștrare de cuget, trimițînd-o într-un pension de pe lîngă Hollywood. Pensionul aducea însă mai degrabă a orfelinat, căci aici erau trimiși copiii unor stele care nu voiau ca acei pe care i-au adus pe lume să le incurce viața dezmațată. Atmosfera pensionului era apăsătoare. Posomorită ca și viața copiilor de aici, copiii abandonți, lipsiți de căldura unui cămin, de înțelepciunea unui sfat părintesc. Cu un an în urmă, Cheryl, sătulă de pension ca și de faptul că de cite ori venea acasă maică-sa îi prezenta un alt tată, a fugit din școală și a vagabondat citeva zile prin împrejurimile Hollywood-ului. Ca să înăbușe scandalul, Lana începuse să o ia des acasă, ceea ce a făcut ca Cheryl să devină martorul legăturii dintre Johnny Stompanato și mama ei. Această viață a sucit și sensibilizat sufletul lui Cheryl, aflată la o vîrstă cînd banalul ia proporții tragice.

Cel de al patrulea erou, cuțitul, e o unealtă de treabă atita vreme cît nu i se dă o destinație ticăloasă. El a intervenit în dramă întimplător, neexistînd la îndemîna fetei un mijloc de ucidere ceva mai modern.

...Drama s-a petrecut.

intr-o noapte, neagră și tainică — nici nu se putea alt fel — cu un plus de întunecime, pentru că acțiunea a avut loc în fabrica de filme de groază. Lana Turner se certa cu amantul

loc în fața fetei. Lana și-a împins iubitul în dormitor unde discuția a continuat pe un fond de răcnete.

Cheryl, speriată de amenințările lui Johnny, care de altfel se repetau pentru

Cuțitul care l-a trimis pe Stompanato pe lumea cealaltă.

Lana Turner, la proces, față-n față cu corpul delict.

ei, care nu voia să priceapă că „amorul” s-a stins. Johnny nu se lăsa înduplecat, crezând încă în inspirata și poetica dedicație gravată pe o brățară dăruită de vedetă „Tăticului John, dragostei mele scumpe. Aceasta este o amintire a inimii mele, din care o parte va fi totdeauna cu tine. Lanita”. Dar Lanita își refăcuse între timp inima, luându-și înapoi fragmentul dăruit pe veci lui Johnny. Acesta încerca s-o înduplece, murmurându-i dragăstos printre dinți: „Dacă mă părăsești, eu am să te găsec chiar de ar fi nevoie de ani de zile. Am să te ciopârțesc în așa hal, că nimeni n-o să te mai recunoască”. Schimbul acesta de vorbe gingașe avea

a nu știu cîta oară, s-a dus în bucătărie, s-a înarmat cu un cuțit și, cînd șantajistul a ieșit furios din dormitorul maică-si, i l-a împintat în abdomen. Gangsterul s-a prăbușit și a murit probabil fără să afle de proverbul „cine sapă groapa altuia cade singur în ea”. A venit poliția, s-a făcut risipă de lacrimi, leșinuri și regrete, a izbucnit scandalul.

Cheryl a fost judecată, dar instanța a absolvit-o de pedeapsă, calificînd crima drept „omucidere justificată”. E drept că, în timpul ședinței, unul dintre amicii răposatului a încercat să tulbure mersul cercetărilor, insistînd că „totul e minciună”: dar aceasta n-a schimbat cu nimic verdic-

tul de achitare. Și tot același amic a declarat ziaristilor, după achitarea lui Cheryl, că el e informat precis că și fata ar fi avut legături intime cu Johnny și că a comis crima nu atît din spaimă și din dorința de a-și apăra mama, cît mai ales din gelozie.

Toate acestea însă nu schimbă cu nimic datele problemei. Nu infrumusețează faptele comise, după cum nu absolvă pe nici unul dintre eroii dramei și nici lumea în care trăiesc.

★

...La Hollywood a fost comisă o crimă. Un gangster, o persoană onorabilă în America — atît de onorabilă încît poate fi intim al celor mai înalți demnitari ai statului, așa cum a fost Costello cu Truman — a fost ucis de un copil pentru că-i amenințase cu moartea mama, al cărei amant fusese sau poate din alte pricini. Toate cele întîmplate puteau fi la fel de bine subiectul a zeci de filme americane, trase în serie după șablonul verificat al crimei și jafului. Lana Turner în persoană toarnă acum un film cu un subiect asemănător, dar scenaristul a dovedit mai puțin imaginație și eroina și-a permis să-l mai corijeze...

Drama de la Beverly Hills putea să constituie subiectul unui film, dar n-a fost decît realitate, o realitate tristă, pe care societatea americană o oferă destul de des. Eroii erau considerați persoane onorabile, după legile protocolului în vigoare în Statele Unite.

Lana Turner este o figură proeminentă a lumii artistice, un exemplar tipic al acestei lumi, prin urmare o persoană susceptibilă de a fi bănuită de preocupări serioase, mai ales că activitatea ei urma să fie încununată cu premiul „Oskar”, supremă distincție americană pentru artiști. Conform aceluiași principii ale modului de viață american, Johnny Stompanato nu era nici el de aruncat. Căci de cînd presa a dovedit că gangsterii își pot da contribuția la fabricarea de președinți, așa cum s-a întîmplat cu Costello și Truman, că pot fi oaspeți de frunte la recepțiile lui Averell Harriman și că pot sta la masă cu vicepreședintele Nixon, ei nu mai sînt socotiți undeva la marginea societății, ci în fruntea ei.

Victima acestei drame nu este cel ucis, ci fetița ucigașă. Cheryl a acționat în virtutea unui impuls izvorît din viața ei nefericită, anormală. În sufletul ei sensibil va rămîne pentru totdeauna deschisă o rană ce va sîngera mereu și-și va pune amprenta pe întreaga desfășurare a vieții sale.

...La Hollywood un pil a săvîrșit o crimă, astfel la o parte cu buclite perdeaua de tîm și mireme ce acoperă societății americane. Ralitatea, putreziciune perversitatea lumii d'Hollywood, nu constituie un secret pentru nimeni. Nu i se spunea însă pe nimeni pentru că morala ipocrite și-a pus pecetea pe întreaga viață publică americană, se înroșea cu citate și ghilotina fără să se citească pe cei care aveau îndemna să nu tragă perdeaua la ferestre. Lana Turner uitat însă fereastra chisă și perdeaua netrată și cu acest prilej o întregă a privit înăur Ingerii Hollywood-ului fost zăriți smoliți cu cat fără suflet, fără rușine complet dezumanizați. soane „onorabile” au surprinse în întimitate lor. Lana Turner va fi probabil imprudentă Ziarele spun că nu i se mai decerna „Oskar” că i se vor rezilia contractele și se va sfîrși cariera aricească. Iar morala publică americană va răsufla ratată.

Dar cu aceasta nu va mai curată!

OPINII...PE SCURT

CIND AUTORII ÎNCURCĂ TREBURILE EROILOR...

Cînd, acum cităva vreme, dramaturgii noștri mai tineri sau mai vîrstnici — în majoritatea lor destul de tineri ca meșteșug — au început să scrie în piesele lor și despre dragoste, lucrul mi s-a părut pozitiv.

Dar dacă este îmbucurător fenomenul ca atare prin abordarea acestei teme într-o serie de piese prezentate în actuala stagiune, ca „Romanticii” de Petru Dumitriu și Sonia Filip, „Microbi” de Dan Negreanu, „Seara răspunsurilor” de Sidonia Drăgușanu, „Umbră baroanei” de Tiberiu Vornic sau „Visul nopților noastre” de Ana și Eugen Năum, totuși felul în care în multe din aceste piese apare dragostea a fost pentru puțini dintre cronicarii dramaticei prilej de triste meditații. Și aceasta pentru că, scriind despre dragoste, dramaturgii în cauză au redus-o la acțiuni și sentimente comune, meschine, mediocre.

Ceea ce a prilejuit unui cronicar dramatic o serie de articole intitulate „Pericolul melodramei”, ceea ce le-a făcut pe cucoanele sentimentale să lăcrimeze, iar pe membrii unor colective teatrale să joace cu săli aproape goale. Ceea ce ne face pe noi să ne amintim că, în „Microbi”, de pildă, un bătrîn maniac și cu totul inutil în economie, piesei asistat tot atît de inutil la o și mai inutilă dramoletă evasi-amoroasă, evasi-moralizatoare, care se termină, desigur, cu bine și mai ales — spre fericirea spectatoului — se termină. În „Umbră baroanei”, dramoleta este de factură boulevardieră. O femeie este înșelată și trădată de un bărbat, fiica ei (autorul fiind probabil adept al teoriei „istoria se repetă”) este înșelată și trădată de fiul aceluiași bărbat. Iar pentru ea nu cumva doamnele sentimentale să plece neconsolate din sală, fiul se întoarce, cade la picioarele tatălui și în bratele fetei și face „mea culpa”, în timp ce maică-să, genul rău al piesei, este odată și pentru totdeauna pusă la punct. „Visul nopților noastre” se desfășoară mai confuz, dar în schimb mai meschin și mai marșant.

Și totuși, nu oricine poate scrie o nouă „Romeo și Julieta” — mi s-ar putea răspunde. De acord. Dar e necesar, oare, ca atunci cînd în viață există atîta oameni frumoși sufletește, atîta dragoste frumoasă care trece nepătată prin greutăți și necazuri, să vedem pe scenă oameni care ori nu au încredere unul în altul (ca Irina lui Dan Negreanu ori se vaită „demi” (ca femeile din „Umbră baroanei”) dar care sînt în schimb înveșmîntați cu tot felul de penaje ce ar trebui să simbolizeze demnitatea și bunătatea, în transigență și cinstea sufletescă și care penaje se dovedesc în desfășurarea piesei, a fi doar niște podoabe prost lipite? În asemenea piese rupte de problematica majoră a timpului nostru se vede cît de mult autorii caută să realizeze în mod artificial un fel de „coloratură socială”, o motivare socială a evenimentelor. Iar aceasta e atît de subredă, încît nu motivează nimic, nici caracterele, nici acțiunea, nici existența piesei. Și e într-adevăr păcat că se găsec dramaturgi care trec cu atîta superficialitate peste adevăratele și marile aspecte ale vieții.

Mariano DÎRVULESCU

PENTRU CEI MICI...

Elisabeta COSTIN

Are rața cinci rățoi

Are rața cinci rățoi
Încălțați cu cizme noi.
Tare-s chipeși și vioi.

Lipa-trop, ca la paradă
Trec vitejii prin ogradă.
Cé mai chiot, ce mai joacă,
Bună-i baia în băltoacă
Patru frați cu toți de-o seamă
Zburdă lângă rața mamă,
Cel de-al cincilea rățoi
Șade trist pe un pietroi,
Șade trist și necăjit
Astă-noapte a răcit
Și de șapte ori pe clipă
Nasu-și șterge c-o aripă;

„Hapciu! Să trăiești! Noroc!”
Îi urează taica soare
Din bălăiele pridvoare
Și dintr-un mănunchi de foc
Îi trimite-o rază-n pripă
Și mi-l lecuie de gripă.

Ce mai chiot, ce mai joacă,
Bună-i baia în băltoacă.

Cinci rățoi cu toți de-o seamă
Zburdă lângă rața mamă
Și din sus din depărtare
Din bălăiele pridvoare
Îi dezmiardă taica soare.

Teofil DUMBRĂVEANU

Cu-cu! Cu-cu!

Zise baba: — Măi moșnege,
Ia mai ieși și tu-n ogradă
Să asculți ce mindru cîntă
Păsările prin livadă.

Uite colo, verde-i nucul
Și în nuc, auzi-l, cucul.
Iar din vișini îi răspunde
Altul, parcă s-ar ascunde.

Iaca și al treilea
Cuc se-ntrece mai încoa,
Parcă-n mărul din cărare,
Parcă în cireșul mare...

Și cum moșul stă degeaba,
Iese ca să-mpace baba
Și ascultă cu mirare,
Pînă ride-n gura mare.

— Babă, rău ai auzit!
Nici nu știu ce ți-a venit.
Cucii tăi din pomi, cu toții,
Tu n-auzi că ți-s nepoții?

Pădurarul

Pădurarul moș Istrate
A plecat cu pușca-n spate
Să mai vadă ce fac jagii
Și ciupercile și fragii.

Fagii-s mîndri și umbroși,
Fragii au căciule roși,
Iar ciupercile, copii,
Au pe cap, de parcă-s vii,
Fel de fel de pălării.

Mult se miră veverița
De-așa moș cu plete sure
Ce vorbește și vorbește
Toată ziua prin pădure.

...ȘI DESPRE CEI MICI

— Dacă doriți însă un tratament „serios”, poftiți
la cabinetul meu particular!

Desen de ARNO

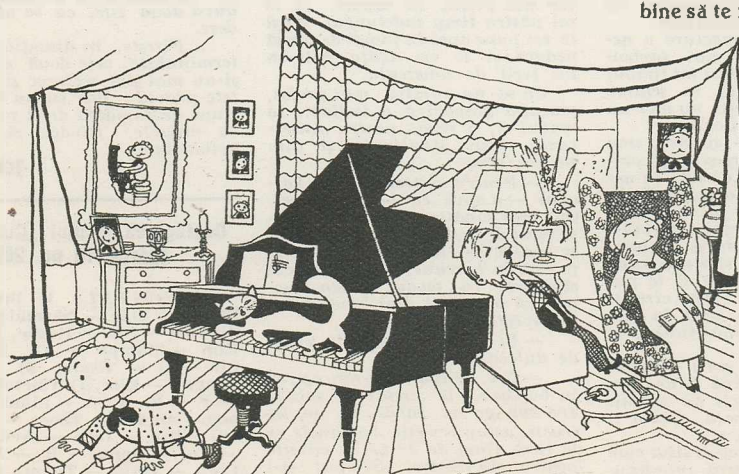
— În asemenea cazuri e mai
bine să te faci că nu-l observi ..

Desen de STEM

Jucăriile lui Puiușu.

Desen de A. POCH

— Să mai spună cineva că Dănuț al nostru nu e genial. Auzi
ce acorduri... ce armonie!..

Desen de George VOINESCU

— Tăticu' întreabă dacă d-na Popescu a plecat, că vrea să vie
acasă...

Desen de L. DARIAN

Moda

Desene de Martha VID.

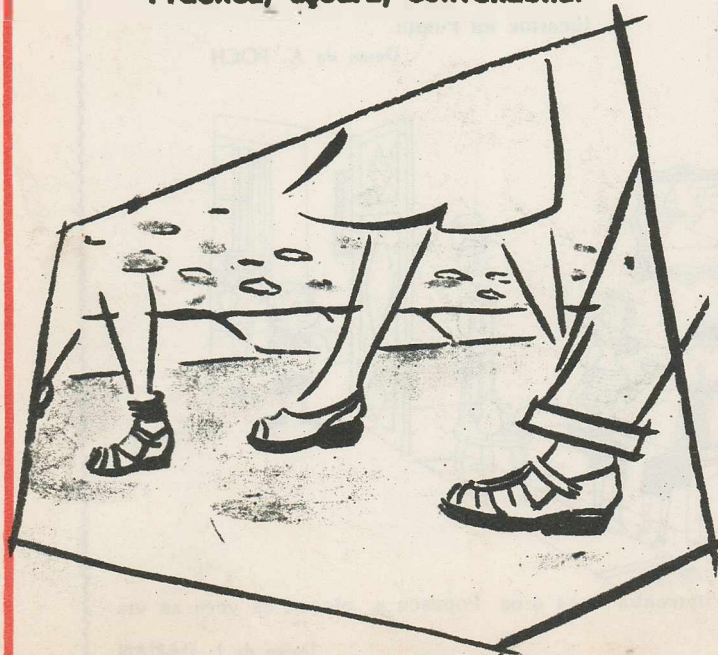
CE VOM PURTA ÎN ZILELE CĂLDUROASE?

- 1) Rochie în dungi din poplin sau mătase, croită cu dungile în lungime. Decolteul este încheiat cu o bandă așezată cu dungile pe lat, dedesubtul căreia pornesc crețuri ușoare. O fentă uni, de culoarea dungilor, încheie corsajul cu 3 nasturi.
- 2) Taior de dimineață din șantung. Jacheta, foarte puțin cambrată, are un rever original, tivit cu o bențită albă, legată în fundă. Fusta îngustă.
- 3) Din mătase cu buline, o rochie de după-amiază cu fusta plisată. Garnitura de benzi ce se leagă la spate în funde mici este din cîră în culoarea bulinelor.
- 4) Rochie pepit din bumbac sau mătase. Corsajul, încheiat la două rînduri de nasturi pe linia penselor, este ușor prelungit în talie, continuîndu-se în fusta încrețită. Funda mare din pichet alb subliniază nota tinerească a rochiei.
- 5) Alt model de rochie în buline, original încheiată. Să ne îngrijim de nasturi de sîdel decorativi.
- 6) Din șantung, o rochie din două piese. Bluza scurtă, puțin cambrată, cu gulerul degajat de gît, este încheiată la patru nasturi, avînd butoniere late, marcate cu țighele. Fustă plisată.

ÎNCĂLȚĂMINTEA CU FEȚE DIN PÎNZĂ

asigură tuturor un mers comod!

Practică, ușoară, convenabilă.

SFATURI practice

CIREȘELE SE MAI POT MÎNCA ȘI ALT FEL...

Să vă spun drept, nu m-am gîndit niciodată să mîncîc cireșele alt fel decît crude sau, cel mult, făcute dulceață ori compot. Pînă într-o zi cînd, asistînd în timpîntor la discuția dintre două gospodine mai în vîrstă, am aflat că fructele acestea sînt foarte bune și conservate, fie prin uscare, fie prin fierbere sau congelare.

Dacă pentru congelare e necesară o instalație mai pretențioasă, care să păstreze tot timpul temperatura scăzută, în schimb uscarea și sterilizarea nu mi s-au părut de loc complicate.

E simplu — spunea una dintre gospodine, care-și ațîșa propria experiență. Le usuci la aer cald, ca pe oricare alte fructe. În general e mai bine să nu le scoți simburii, dar dacă vrei totuși să-i scoți, faci aceasta după ce le-ai uscat cam pe trei sferturi. După aceea, le presezi puțin și le pui din nou la uscat. Din cireșele albe, fără simburii, obții în modul acesta un minim al interlocutor al stafidelor.

Am încercat și eu — obiectu cealaltă gospodină — dar nu mi-au reușit. Cireșele au plesnit în aerul cald și toată zeama li s-a scurs în cuptor.

Asta fiindcă n-ai știut cum să procedezi — observă interlocutoarea — le-ai băgat desigur de la început într-un aer prea cald. Toate fructele zemoase, nu numai

cireșele, plesnesc dacă nu le lași cîlăvia vreme la o temperatură mai joasă. Ridici temperatura numai după ce pulpa fructelor a început să se zăbrească, să prindă crustă pe partea exterioară. Te asigur că, dacă îți seama de această recomandare, cireșele nu vor mai plesni la uscare. Și le vei păstra timp îndelungat, dacă le vei pune apoi în pungi de pînză neagră și le vei așăia într-un loc ferit de umezeală.

Ca să nu rămînd mai prejos, cealaltă gospodină a indicat, la rîndul ei, o rețetă pentru conservarea prin sterilizare și altu pentru sirop.

Pentru conservarea în borcane — a spus ea — aleg cireșele cele mai sănătoase și mai cărnoase (sînt de preferat cele pieltoase) le spăl bine, le smulg codițele și le așez în borcane, fără să le scot simburii. În modul acesta, fructele își păstrează mai bine aroma și aspectul.

Și le fierbi apoi în sirop de dulceață?

Nu. După ce le-am așezat în borcane, le presar cu zahăr, 100-200 gr de zahăr la un kg fructe, astup ermetic borcanele și le fierb timp de 30-35 de minute pentru sterilizare. Siropul și-l capătă singure din zahărul care se topiște în timpul fierului. Gospodina mea a trecut apoi

la rețeta siropului pentru răcoritoare.

Spăl cireșele — a spus le curăț de simburii, le ter și le las peste noapte la răcoros. A doua zi, le printr-o pînză, las totul ore ca să se limpezască torn apoi cu băgare de în alt vas, numai partea pede. Adaug la un litru mă 400-500 gr de zahăr, cață de scorțîșoară și un ca pun la fierb timp de 25-30 nute, avînd grijă să curăț ca și la dulceață. După ce cește, torn siropul în stii care le astup și le cerutesc după două zile, ca să nu deze.

Firește, în discuția terminabilă, cele două gos și-au mai dat reciproc și c fețe practice, dar eu nu le fiinul decamdată decît pe cu cireșele, fiindcă sînt actualitate.

JO:

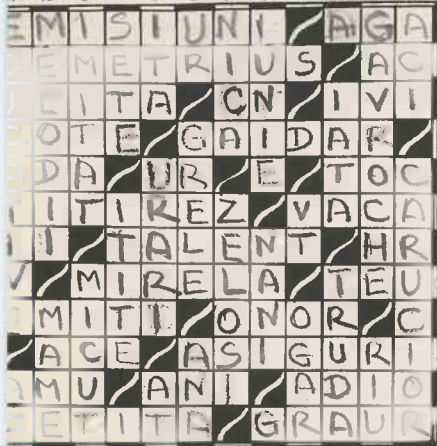
Dezlegarea jocului „Cuii apărut în nr. 20.

ORIZONTAL: 1) Bri Savarin. 2) Ic — Sarmătul 3) Sorț — Rea — Hologic, 4 Eop — Clampă — Ot. 5) Cif — Il — Espia. 6) Aragaz — Eier. 7) Tăietur — P — E. 8) A — Liant-bap. 9) Ra — Tăcea — 10) Piftie — Ianj — Aru. — Os — Supă — R — I Corn — Hulă — Tocmi. 11 — Mash — Or — Ibn. 14 Salam — Biftec. 15) Toca ționulă.

Cuvinte încrucisate

DE ZIUA COPILULUI

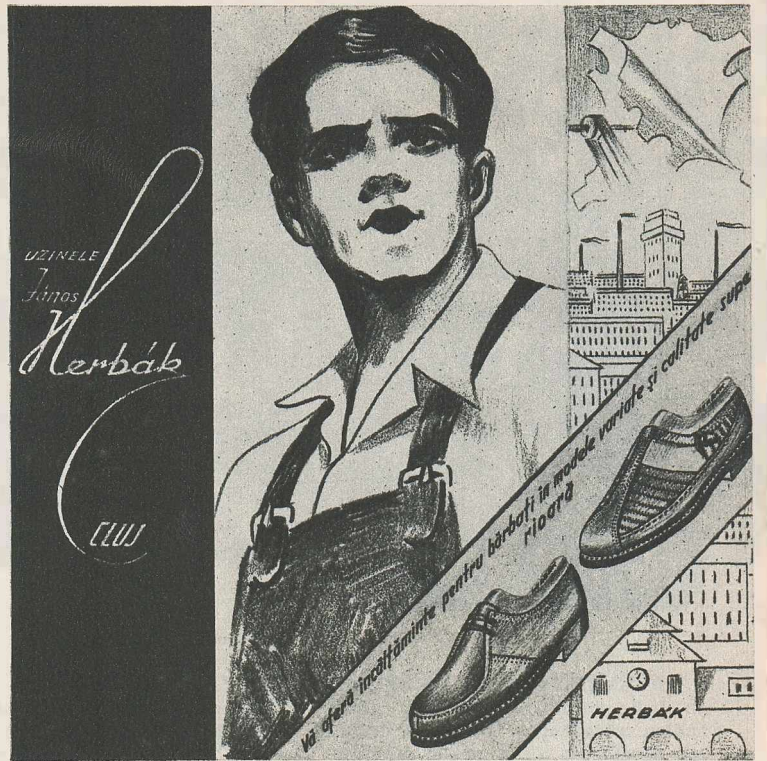
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ORIZONTAL: 1) „Noapte bună, copil“, „Traicu povești“, „Recreația mare“ etc. — Ape dragă. 2) Scriitoare, autoarea piesei ei generații — În armura ariciului. 3) Strarurală descrisă de Coșbuc într-o poezie pentru copii — În centru — A apare. 4) Înălțimi „Arkadie...“ scriitor sovietic, autorul lui mur și băleții lui. 5) Adriana cea mică — ate din antichitate — În penarul școlarului.

6) Jucărie pentru cei de-o șchioapă — Furnizează lapte pentru cei mici. 7) În sfârșit copii... — Îl au unii de mici — Har!... 8) Fetița eroină din filmul „Miine va fi prea târziu“ — Ustensil pentru desen. 9) Pui în circulație — Cinste. 10) E mic, mititel și înțepă frumusețel — (pl.) — Încredințați și convingi. 11) Acum (mol.) — Pînă nu ai adunat nouă, nu poți deveni pionier — La revedere. 12) „...olandeză“, operetă de Kalman — Pasăre cu pene cenușii.

VERTICAL: 1) Așa cum sînt cărțile pentru copii — Al fine (muz.). 2) Le cîntă și Corul de copii radio — Își iubesc copiii, ca lumina ochilor. 3) Verb conjugat adesea de copii — Copilandru. 4) Ardoare (fig.) — Apărute. 5) Diminutiv feminin care... se incurcă — Se fac și cu ocazia zilei de 1 iunie, sărbătoarea celor mici — Printre jucăriile copiilor. 6) Udrescu Radu — Dificile — Nume feminin. 7) Eroul unui roman pentru copii de Nina Cassian — Plini de zel. 8) Luna în care se sărbătorește Ziua internațională a copilului — Cuvînt cu care mama își adoarme pruncul. 9) Valentin Teodorescu — Ciine de vînătoare. 10) Uite — Efort. 11) Copilul Parisului pe ecran într-un film sovietic — Apă curgătoare. 12) Ici — Vehicul pentru cei mai mici dintre cei mici.

O. C. L. PRODUSE INDUSTRIALE RAIOANELE LENIN ȘI GHEORGHIU-DEJ

PANTOFI de PÎNZĂ

PRACTICI UȘORI ȘI CÔMOZI

Găsiți la unitățile specializate:
str. 13 Decembrie nr. 5, Bd. Schitul Măgureanu nr. 5

nu uitați

cravate elegante din mătase naturală

Terataria de Mătase
IIIIE PINTILIE

NU UITAȚI:
LA 5 ȘI 20 AL FIECĂREI LUNI
REVISTA REBUS

COOPERATIVA

OGLINDA DO

OGLINZI, PĂMÂNTURI ȘLEFUITE, CĂRĂȘI, GLOBURI
pentru POMI de IARNĂ și articole tehnice din sticlă.

Str. Arany János Nr. 18
Telefon: 2146

CONFECȚII

IN SORTIMENTE BOGATE SE GĂSESC LA
MAGAZINELE UNIVERSALE ȘI DE SPECIALITATE

COOPERATIVELOR DE CONSUM

Cooperativa „Textila Mureș”

TG. MUREȘ

PRODUCE

Confecțiunile pentru bărbați și femei, costume, paltoane, raglane, balonseide, cămăși etc. după ultimele jurnale.

Primește comenzi cu materialul clientului și al cooperativei

la centrele de lux din Piața Stalin nr. 38
Execuție ireproșabilă.

ÎN FRANȚA

ELEMENTELE DE EXTREMĂ DREAPTĂ din Franța își întesesc unelirile împotriva națiunii, pentru lichidarea libertăților republicane, pentru instaurarea dictaturii militare. Reforma constituției poate constitui, după cum se exprimă agenția France Presse — „o haină de gata pentru generalul De Gaulle“. În fața șovăielilor și nehotărârii manifestate de cercurile burgheziei franceze, care au culminat cu demisia lui Pflimlin, Biroul Politic al Partidului Comunist Francez a dat publicității o declarație în care, după ce cere să se folosească toate mijloacele pentru a se înăbuși complotul, cheamă partidul socialist și toate celelalte partide și grupări democratice la unitate.

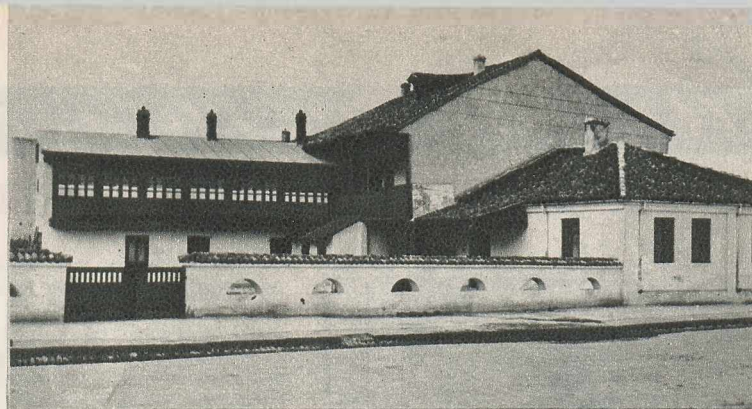
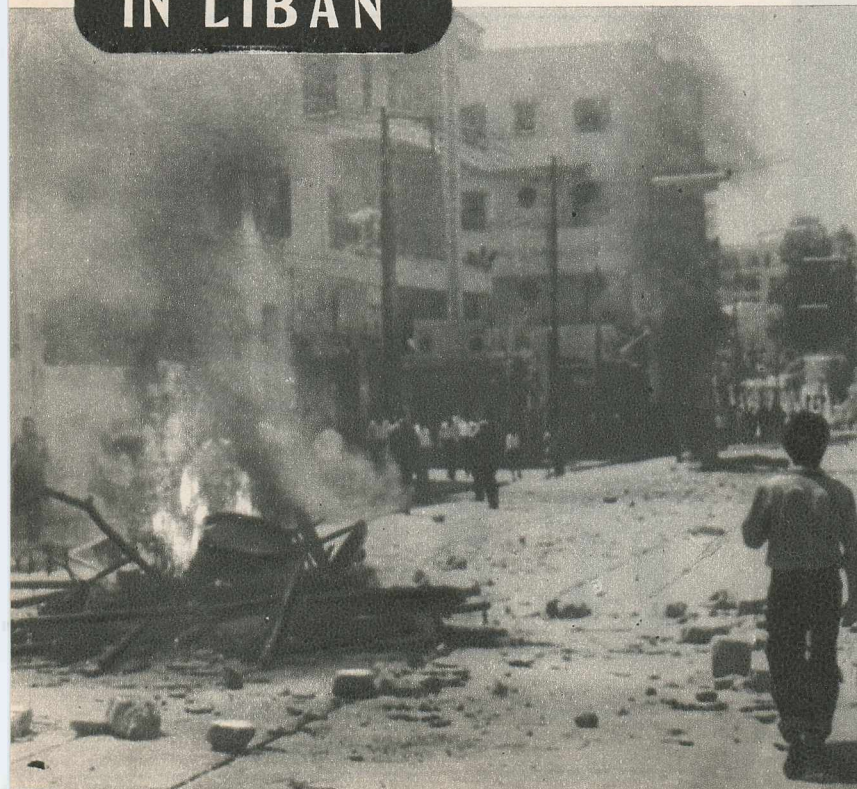
Acțiunile întreprinse de forțele democratice, care în multe locuri au stabilit unitatea cu comuniștii în pofida directivelor conducerii partidului socialist și a altor partide, reflectă tocmai hotărârea maselor de a se opune, în măsura forțelor lor, complotului dușmanilor republicii. Iată un aspect din zilele de mare tensiune din Franța: muncitorii din Boulogne, adunați într-un miting, votează o moțiune prin care se pronunță pentru apărarea libertăților democratice.

LUPTA POPORULUI LIBANEZ împotriva guvernului aservit imperialiștilor și „doctrinei Eisenhower“ continuă cu intensitate, în ciuda tuturor încercărilor acestuia de a înfringe răscoala cu ajutorul tancurilor, artileriei și avioanelor. În sudul Libanului, la Sidon — acolo unde se află punctul terminus al conductei petrolifere care vine din Arabia Saudită — au avut loc cele mai violente lupte de până acum.

În fotografie: un aspect din orașul Beirut, transformat în cimp de luptă între forțele populare și cele guvernamentale.

ÎN LIBAN

Fostul han al lui Ciapiru transformat în muzeul memorial „Hristo Botev“.

ÎN FOSTUL HAN AL LUI CIAPIRU

În fiecare an, la 2 iunie, oaspeți din cele mai îndepărtate colțuri ale Bulgariei vin la Brăila să se reculegă acolo unde, cu opt decenii în urmă, a bătut inima fierbinte a neuitatului erou revoluționar al poporului bulgar, Hristo Botev. În fostul han al lui Ciapiru, el însuși originar din Kalofer, orașul de baștină al lui Botev, miini pioase au adunat la un loc relievele care amintesc trecerea marelui poet și revoluționar bulgar prin meleagurile românești. Hanul lui Ciapiru a devenit în anii noștri muzeul memorial „Hristo Botev“. În una din odăile mizere ale hanului, poetul a locuit și s-a zbcuciumat pentru cauza poporului său, fiind grai înaripat cutezătoarelor sale visuri. S-au păstrat și patul pe care el și-a culcat capul frământat de ideile îndrăznețe, și masa la care și-a înșelat adesea foamea doar cu o coajă de piine, și sfeșnicul de aramă sub a cărui lumină pilpitoare, în nopți infrigurate, a topit în versuri avîntate aurul simțirii sale, și presa tipografică a lui Panickov la care tinărul Botev a tras cu mîna lui „Zorile Dunării“ — „Ziar pentru bulgarii liberi“, scos de învățătorul, poetul și dramaturgul L.N. Voinikov — și, în sfîrșit, cărțile și scrisorile pe care el și-a plimbat privirile nesățioase în căutarea adevărului sfînt. „Adevărul e sfînt, libertatea e scumpă“, aceasta avea să fie lozincă luptei sale, pînă în clipa cînd, pe cîmpiile patriei sale, l-a doborît glonțul cotropitorului, pe care l-a înfruntat cu o mînă de viteji, în fruntea cărora Botev păsea în uniformă de roșior român. Cu o zi înainte, sechestraseră vaporul austriac „Radetki“ și silise pe comandant să-l debarce pe țarmul bulgar, deoarece revoluționarii erau atît de săraci, că n-au avut cu ce să-și plătescă biletele de drum.

La 1867, cînd Botev a descins la Brăila, n-avea decît 19 ani. Dar venea de la Odesa, unde își făcuse studiile și unde oitise pe marii revoluționari democrați ruși: Hertzen, Dobroliubov, Cernișevski. Venea să-și caute printre compatrioții de la Brăila sprijin pentru lupta lui. Preferase Brăila, fiindcă aici era un vechi centru al revoluționarilor bulgari; aici se juca teatru în limba bulgară, exista o tipografie bulgărească și se puseseră bazele unei mișcări culturale care s-a transformat mai tîrziu în Academia Bulgară; aici era un punct al frontierei ruse-române, pe unde se vînturau sumedenie de revoluționari ruși. Contactul cu aceștia a jucat un rol hotărîtor în activitatea revoluționară a lui

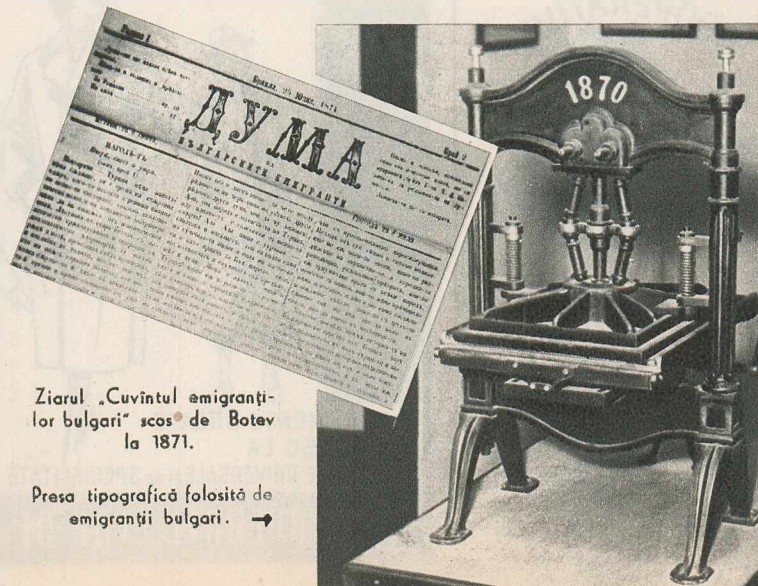

Monumentul lui Hristo Botev la Brăila.

Botev, după cum nu fără folos trebuie să fi fost și contactul lui cu luptătorii pentru progres de la noi: doctorul Russel, N. P. Zubcu-Codreanu, Dobrogeanu-Gherea, Zamfir Arbore ș.a.

Printre cei ce-au venit anul trecut să se desfețe în amintirea acestor scumpe vestigii aflate la muzeul din Brăila, a fost și bătrînul Panickov, fiul tipografului bulgar de la Brăila. Și poate că n-a existat un simbol mai impresionant al jertfei lui Botev, decît prezența în acea clipă solemnă, alături de moșneagul Panickov. În aceeași reculegere pioasă, a unor pionieri brăileni, cărora magistratul poet și revoluționar le este tot atît de drag cît și bătrînului venit tocmai de dincolo de Dunăre...

S. PĂSTORESCU

Ziarul „Cuvîntul emigranților bulgari“ scos de Botev la 1871.

Presa tipografică folosită de emigranții bulgari. →

ÎN JURUL GLOBULUI

GONG!

PUBLICUL APLAUDĂ:

- progresele înregistrate de dramaturgia contemporană vietnameză. Pe lângă personajele legendare ale dramelor clasice tradiționale, încep să apară pe scenă și oameni ai zilelor noastre, ca eroii piesei „Ei au rămas la Hanoi” de Cua Hay, care se petrece în anii furtunoși ai războiului de eliberare;
- apariția pe scenă a lui Ostap Bender, faimosul erou al romanelor satirice „12 scaune” și „Vițelul de aur” de Ilf și Petrov. Dramatizarea acestui din urmă roman va fi montată pe scena Teatrului de Satiră din Moscova;
- debutul tinerei actrițe engleze Vanessa Redgrave. Ea este fiica marelui actor londonez Michael Redgrave, pe care publicul românesc l-a putut vedea în filmul „Suflete împietrite”. În piesa lui N. C. Hunter „Un strop de soare”, tatăl și fiica au apărut laolaltă, împărțindu-și aplauzele;
- reînălțarea publicului ceh cu o veche cunoștință. E vorba de piesa „Virinea” de Seifullina, care l-a prilejuit încă acum trei decenii prima cunoștință cu dramaturgia sovietică. Piesa a fost prezentată de un teatru praghez acum 30 de ani, iar în stagiunea aceasta, regizorul Z. Vyskocil a reluat-o, pe scena teatrului din Miada Boleslav;
- montarea de către Teatrul Universitar din Geneva a „Băii” lui Maiakovski într-o curajoasă formulă scenică, datorată regizorului Guillaume Cheneviere. Anumite cercuri au fost „profund indignate” de ideea de a însofi unele scene cu proiecții din jurnalele de actualitate elvețiene, pentru a se marca similitudinea dintre burocrății maiakovskieni și cei ai administrației federale elvețiene de astăzi.

PUBLICUL CRITICĂ:

- nefericita inspirație a unei respectabile actrițe suedeze, Inga Tidblad, din Stockholm, care a acceptat să joace pe scena din Göteborg rolul Rosalindei din „Cum vă place” de Shakespeare, într-o viziune regizorală extravagantă, care obligă, de pildă, pe eroină să se cațere pe copaci, să sară de pe un pod de la o apreciazabilă înălțime, ș.a.m.d. Nu putem încheia fără să menționăm că sus citata actriță are aproape 60 de ani!
- strania concurență dintre două comedii muzicale, în Germania Federală. Și prima, new-yorkează, „Sărută-mă, Kathe”, și cea de a doua, vestgermană, „Kathy Knie”, sînt de fapt niște adaptări muzicale revuistice ale excelentei comedii shakespeariene „Femeia îndărătnică”. Care însă, nu se joacă pe nici o scenă, în timp ce ținutele spectacole își dispută primatul în numele bietului Will...;
- ultima piesă a spaniolului Antonio Buero Vallejo, „Cu cărțile pe față”, care intenționează să ilustreze o pretinsă fidelitate a intelectualilor spanioli față de regimul franchist. Trebuie spus că autorul nu se dovedește sincer decât în titlul piesei, căci lucrarea mărturisește, „cu cărțile pe față”, în slujba cui și-a pus condeiul!

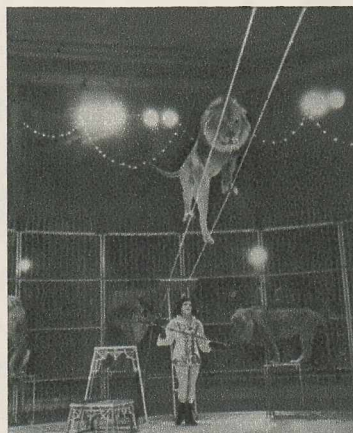
„SPUTNICII ASALTEAZĂ CERUL” este titlul unei noi opere chinezești reprezentată de curînd, în premieră, pe scena „Teatrului Național de Operă” din Pekin și inspirată, bineînțeles, din toricuil eveniment al lansării primilor doi sputnici sovietici. În fotografie: o scenă din operă, în care se remarcă elemente ale milenarelor arte coregrafice chineze.

AUTOMOBILUL ZBURĂTOR. Așa este supranumit noul heliicopter sovietic „Ka-18” cu patru locuri, care poate servi la transport de pasageri și de poștă pe liniile locale, transport de bolnavi, ca și mijloc de luptă împotriva dăunătorilor semănăturilor. Motorul heliicopterului este de 250 c.p., iar viteza medie, 120 km pe oră.

NU E CETATE MEDIEVALĂ, ci niște stive de lemne de foc aranjate însă cu multă artă de către fermierul elvețian Roethlisberger, dintr-un sat de lângă Berna.

„REGELE ANIMALELOR”... ECHILIBRIST. Nu-i așa că e nespus de greu să mergi pe sîrmă? Totuși — după cum se vede din fotografie — Neron pășește cu destulă siguranță pe sîrma întinsă în arena Circului din Moscova. Măiestria și-o datorește imblinzitoarei Irina Bugrîmova, artistă emerită a R.S.F.S.R.

RAZBOI CHIMIC? Nu. Ci doar o intoxicație în masă cu vapori de amoniac într-o fabrică de înghețată din Sidney. Urmărite: 400 locuitori evacuați din preajma fabricii, 39 persoane intoxicate, dintre care noua în stare gravă. În fotografie: două dintre victime — cuprinse de convulsii — în drum spre spital.

UN DAR DE LA HANOI. În lungul său um de la Hanoi la Berlin, puțul de elefant mis în dar copiilor berlinezi a trecut peste bari și țări...

VIN LĂCUSTELE!! O nimicitoare invazie de lăcuste s-a produs recent în Israel. Năvala acestora a fost atât de puternică, încît oamenilor nu le-a mai rămas decât să fugă din calea lor și să se ascundă care încotro.

ÎNCA O BOMBĂ... SCĂPATĂ. Și în Italia s-a produs recent o „greșală” de genul celor întimplale în S.U.A., Anglia etc. Un avion cu reacție a scăpat o bombă deasupra satului Castenedolo, provincia Brescia, rănind grav două femei. Iată pe una dintre victime — Ines Renica — pe patul de spital.

EDACȚIA: BUCUREȘTI Casața Poștală 3507 of. 33
PIAȚA ȘCINTEII Tel. 7.60.10, Int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factoriile poștale și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

**JOSEPHINE BAKER
ȘI FAMILIA EI
...UNIVERSALĂ**

(Citiți reportajul în pag. 14-15)

Josephine Baker cu cei trei mezini: micul berber, Brahim, Anne-Marie, franțuzaica albă, (amândoi supraviețuitori al unui masacru din Algeria) și în mijloc drăgălașul Kuffi, un negru din Abidjan, pe care Josephine l-a salvat de la moarte.

PREȚUL 2 LEI